

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

**Zájmová činnost žáků a studentů
v domově mládeže**

**Leisure activity of pupils and students in
the youth home**

Dagmar Maternová

Katedra školní a sociální pedagogiky

Vedoucí práce: doc. Ing. Jitka Vodáková, CSc.

Studijní program: vychovatelství, kombinované studium

2011

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Zájmová činnost žáků a studentů v domově mládeže vypracovala pod vedením vedoucího bakalářské práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

30. 3. 2011

.....
podpis

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování za ochotu,
odborné rady a informace vedoucí této bakalářské práce pani
doc. Ing. Jitce Vodákové, CSc.

.....

podpis

NÁZEV:

Zájmová činnost žáků a studentů v domově mládeže

AUTOR:

Dagmar Maternová

KATEDRA (ÚSTAV):

Katedra školní a sociální pedagogiky

VEDOUCÍ PRÁCE:

Doc. Ing. Jitka Vodáková, CSc.

ABSTRAKT:

Předmětem této bakalářské práce bylo zjištění, jak je hodnocena zájmová činnost v domově mládeže ubytovanými žáky a studenty. Po seznámení s legislativou domovů mládeže a charakteristikou věkových skupin ubytovaných žáků a studentů, byl proveden akční průzkum. Žáci a studenti klasifikovali uvedenou zájmovou činnost stejným způsobem, jak probíhá klasifikace ve škole. Pro lepší grafické znázornění těchto výsledků bylo toto klasifikované hodnocení převedeno na bodové hodnocení. Zjištěné výsledky byly přehledně zpracovány do tabulek a graficky znázorněny. Stejným způsobem bylo provedeno hodnocení zájmové činnosti vychovatelkami, které v domově mládeže pracují. Bylo zjištěno pořadí oblíbenosti hodnocené zájmové činnosti a porovnání výsledků hodnocení žáků a studentů s hodnocením vychovatelek. V závěru práce je zamyšlení nad těmito výsledky a jejich využití v přípravě zájmové činnosti v domově mládeže pro příští školní rok.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Osobnost, pubescence, adolescence, mladá dospělost, kompetence, zájmová činnost

TITULE:

Leisure activity of pupils and students in the youth home

AUTHOR:

Dagmar Maternová

DEPARTMENT:

Department of school education and social pedagogy

SUPERVISOR:

Doc. Ing. Jitka Vodáková, CSc.

ABSTRACT:

The aim of this bachelor's thesis was to find out how students and pupils evaluate past time activities in the boarding house at our school. After getting known the legislation of boarding houses and the characteristics of age – groups of accommodated students the survey was accomplished. Each student evaluated the past time activities in the same way they are evaluated at school (1–5). For better graphic presentation of the results the evaluation was converted into points. Final results were put into charts and diagrams. Our schoolmistresses evaluated freetime activities in the same way as students did. There were made a list of activities that students and pupils liked and it was compared with the list that mistresses set.

The conclusion was to think about these results and their using for organizing past activities in our boarding house for the next school year.

KEYWORDS:

Personality, puberty, adolescence, young adults, competence, past time activities

OBSAH

ÚVOD	7
1 TEORETICKÁ ČÁST.....	9
1.1 LEGISLATIVA DOMOVA MLÁDEŽE DLE VYHLÁŠKY Č. 108/2005 SB.	9
1.1.1 Účel domova mládeže a jeho organizace	9
1.1.2 Přihlašování a umístování žáků a studentů v domově.....	10
1.1.3 Pravidla platná pro život v domově mládeže.....	10
1.1.4 Stanovení úhrady za ubytování.....	11
1.2 CHARAKTERISTIKA VĚKOVÉ SKUPINY ŽÁKŮ A STUDENTŮ UBYTOVANÝCH V DOMOVĚ MLÁDEŽE... 11	11
1.2.1 Obecná charakteristika období adolescence (15–20 let)	11
1.2.2 Identita v období adolescence	12
1.2.3 Vnímání, myšlení a citovost v adolescentním období	13
1.2.4 Proces osamostatnění se adolescenta.....	16
1.2.5 Partnerství a sexualita.....	16
1.2.6 Nástup do zaměstnání.....	18
1.2.7 Mladá dospělost	18
1.2.8 Formování životního stylu v období mladé dospělosti	19
1.3 VÝCHOVA VE VOLNÉM ČASE V DOBĚ MIMO VYUČOVÁNÍ V DOMOVĚ MLÁDEŽE.....	20
1.3.1 Zájmová činnost v domově mládeže	21
1.3.2 Funkce a poslání zájmové činnosti.....	21
1.3.3 Rozdělení zájmové činnosti	22
1.3.4 Motivování zájmových činností	23
1.3.5 Hodnocení zájmové činnosti – evaluace a autoevaluace.....	24
2 PRAKTICKÁ ČÁST	26
2.1 CÍL A HYPOTÉZY	26
2.1.1 Cíl práce, dílčí cíle.....	26
2.1.2 Hypotézy.....	26
2.2 CHARAKTERISTIKA RESPONDENTŮ ZÚČASTNĚNÝCH NA VÝZKUMNÉM ŠETŘENÍ	27
2.2.1 Charakteristika cílové skupiny žáků a studentů.....	27
2.2.2 Charakteristika vychovatelů.....	28
2.3 METODIKA VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	28
2.3.1 Zájmové činnosti organizované domovem mládeže.....	28
2.3.2 Metodika dotazníkového šetření v domově mládeže.....	33
2.3.3 Metodika zpracování zjištěných údajů	35
2.3.4 Metodika zpracování celkového hodnocení dotazovaných žáků a studentů	35
2.3.5 Metodika zpracování celkového hodnocení vychovatelů.....	36
2.3.6 Metodika zpracování hodnocení dívek a u chlapců.....	36
2.3.7 Metodika srovnání umístění zájmových činností dle jednotlivých věkových kategorií.....	36
2.4 VÝSLEDKY PRÁCE A JEJICH HODNOCENÍ	37
2.4.1 Výsledky dotazníkového šetření uskutečněného u žáků a studentů.....	37
2.4.2 Výsledky dotazníkového šetření u vychovatelů.....	40
2.4.3 Výsledky dotazníkového šetření u dívek a u chlapců	42
2.4.4 Srovnání umístění zájmových činností dle věkových kategorií.....	45
2.4.5 Srovnání výsledků dotazníkového šetření a hypotéz.....	46
2.4.6 Vyhodnocení závěrečné otázky z dotazníkového šetření.....	48
ZÁVĚR	50
POUŽITÉ INFORMAČNÍ ZDROJE.....	53
PŘÍLOHY	54

ÚVOD

Téma své bakalářské práce „Zájmová činnost žáků a studentů v domově mládeže“ jsem si zvolila z důvodu, že je to jedna z priorit mé výchovné činnosti, a také proto, že se touto problematikou zabývám již dosti dlouhý čas. V domově mládeže pracuji jako vychovatelka od roku 1983. Od roku 2005 vykonávám funkci vedoucí vychovatelky.

Zájmová činnost žáků a studentů a plnohodnotné využití volného času je jednou z nejvýznamnějších kompetencí v rámci výchovně – vzdělávacího programu domova mládeže. Je to kompetence k trávení volného času. (Hájek a kol., 2008.)

Zájmová činnost v domově mládeže (dále již jen „domov“) je pro ubytované žáky a studenty zcela dobrovolná. Je proto pro práci vychovatelů a vedení domova nesmírně důležité znát jejich názory, požadavky a jejich představy o plnohodnotném využití volného času v domově. Na straně druhé však musíme také vycházet z možností domova – jak materiálních, tak z možností pedagogického a odborného zajištění vedení zájmové činnosti z řad vychovatelů a ostatních odborných pracovníků, kteří jsou ochotni s námi spolupracovat.

V našem domově jsou ubytovány dívky a chlapci ve věku od 15 let do 22 let. Jedná se o středoškolskou mládež z těchto škol: Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Vyšší zdravotní škola, Gymnázium a Škola ekonomiky a cestovního ruchu ze Žďáru nad Sázavou. Kapacita domova není v posledních letech zcela naplněna, což je způsobeno celkovým poklesem počtu žáků a studentů ve výše uvedených středních školách. Z celkové kapacity 175 lůžek je využito v tomto školním roce (2010–2011) pouhých 101 míst. O to více se však musíme snažit získat žáky a studenty, kteří dojíždí do těchto škol z okolních vesnic. Zájem o ubytování je ovlivněn i spokojeností našich ubytovaných. V pěkném a příjemném prostředí, které se snažíme v domově vytvářet, a v neposlední řadě také v zájmové činnosti, kterou domov žákům a studentům nabízí a pomáhá organizovat.

Cílem mé bakalářské práce je vyhodnotit zájmovou činnost v domově a zjistit, jak ji vnímají naši žáci a studenti, zda jsou se současnou nabídkou volnočasových aktivit a zájmových kroužků v domově spokojeni a co by v této oblasti považovali za vhodné zlepšit. Dále jsem zjišťovala názory jednotlivých vychovatelů na zájmovou činnost v

domově a provedla poté srovnání názorů obou skupin respondentů, což bylo pro mne, jako vedoucí vychovatelku, velice zajímavé srovnání.

V akčním průzkumu jsem rozdělila ubytované na dívky a chlapce, neboť ze zkušenosti vím, že požadavky těchto dvou skupin v oblasti zájmové činnosti jsou rozdílné. Dále jsem skupiny rozdělila dle věku – žáky od 15 let do 18 let a na žáky a studenty od 18 let do 22 let a výše (někteří ze studentů VOŠ jsou i staršího věku).

Ze zjištěných výsledků tohoto akčního průzkumu mohu navrhnout opatření, která by vedla ke zlepšení situace v oblasti zájmové činnosti v domově mládeže v příštím školním roce i v letech budoucích. Při přípravě Výchovně vzdělávacího programu pro domov mládeže, v oblasti celoročního programu činnosti domova a při přípravě jednotlivých projektů pro ubytované pak mohu získané poznatky plně využít.

Pokud zájmová činnost bude vycházet z potřeb a zájmu ubytovaných, je velký předpoklad, že i oni sami se na ní budou aktivně podílet a život v domově se stane přínosným pro jejich další životní rozvoj.

1 TEORETICKÁ ČÁST

1.1 Legislativa domova mládeže dle vyhlášky č. 108/2005 Sb.

Domov mládeže dle vyhlášky č. 108 ze dne 22. února 2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, které vydalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, se řadí spolu s internátem a školou v přírodě mezi školská výchovná a ubytovací zařízení. Základní legislativní oporou domova mládeže je zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen školský zákon) v platném znění, příslušných nařízení vlády a vyhlášek navazujících na uvedený zákon. Zohledňuje a respektuje Úmluvu o právech dítěte.

1.1.1 Účel domova mládeže a jeho organizace

Domov mládeže (dále jen domov) zajišťuje žákům středních škol a studentům vyšších odborných škol ubytování, výchovně vzdělávací činnost navazující na výchovně vzdělávací činnost středních škol a vyšších odborných škol a také zajišťuje těmto žákům a studentům školní stravování.

Žáci a studenti v domově jsou zde rozděleni do výchovných skupin, které jsou základní jednotkou výchovně vzdělávací činnosti v domově. Každá výchovná skupina má svého vychovatele. Při rozdělování žáků a studentů do výchovných skupin je přihlíženo k jejich věku a pohlaví, v našem případě respektujeme při ubytování taktéž rozdělení dle studijního zaměření. Minimální počet žáků a studentů ve skupině je stanoven vyhláškou 108/2005 Sb., na 20 a maximální 30. Ředitel domova (školy) může v odůvodněných případech zvýšit počet žáků a studentů až o 3. Skládá-li se výchovná skupina pouze ze studentů, pak je nejnižší počet studentů 40 a nejvyšší 50. V otázce ubytování zdravotně postižených hovoří vyhláška č. 108/2005 takto: „Je-li skupina tvořena pouze žáky a studenty se zdravotním postižením, je počet žáků a studentů ve skupině shodný s počtem žáků ve třídě školy samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením podle zvláštního právního předpisu (vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných).“

1.1.2 Přihlašování a umístování žáků a studentů v domově

Přihlašování a umístění žáků a studentů probíhá na základě podání písemné přihlášky, kterou podává zákonný zástupce žáka, žák zletilý či student sám. Tato přihláška je platná pro období jednoho školního roku. Termín, do kdy je nutné přihlášku podat, určuje ředitel domova (školy) a informuje o něm zákonné zástupce žáků, žáky zletilé a studenty. O umístění žáka či studenta v domově rozhoduje vedení domova (školy) s přihlédnutím ke vzdálenosti místa trvalého bydliště a možnostem dopravní obslužnosti, k jejich sociálním poměrům a zdravotnímu stavu. Vyrozumění o přijetí či nepřijetí k ubytování je písemně oznámeno zákonným zástupcům či žákům zletilým a studentům nejpozději 14 dní po přijetí přihlášky.

1.1.3 Pravidla platná pro život v domově mládeže

Život v domově se řídí určitými pravidly, která jsou sepsaná ve Vnitřním řádu domova mládeže a která je povinen každý ubytovaný žák či student dodržovat. Seznámit se s těmito pravidly (přináleží k nim ještě Režim dne, Řád jídelny, Bezpečnostní pravidla chování a Protipožární pravidla platná pro domov) jsou povinni všichni ubytovaní žáci a studenti. Toto potvrzují svým podpisem v Deníku výchovné skupiny, kde se taktéž zavazují, že tato pravidla budou ctít a dodržovat. Seznámení s těmito pravidly provádějí vychovatelé na úvodních skupinových schůzkách při nástupu žáků a studentů do domova. Porušení těchto pravidel může být důvodem k ukončení ubytování žáka či studenta v domově. K ukončení pobytu dle vyhlášky č. 108/2005 Sb. pak může dojít i z těchto důvodů:

- požádá-li o to písemně zákonný zástupce, žák zletilý či student sám
- nebyla-li opakovaně uhrazena úplata za ubytování nebo stravování ve stanoveném termínu a nebyl s ředitelem školy dohodnut termín jiný
- žák nebo student přestal být žákem střední školy
- žákovi nebo studentovi bylo povoleno přerušení vzdělávání
- žák nebo student se přestěhoval do místa, kde právnická osoba vykonává činnost školy, která ubytovanému žákovi či studentovi poskytuje vzdělávání

1.1.4 Stanovení úhrady za ubytování

Platba za ubytování je určena kategorií, do které je ubytovací pokoj zařazen. Dle vyhlášky č. 108/2005 Sb. mohou být pokoje rozděleny do I. a II. kategorie. Pokoje v kategorii I. mohou mít nejvýše 3 lůžka a plocha pokoje musí splňovat příslušné hygienické normy v ploše na jednoho ubytovaného. Cena lůžka v I. kategorii se pohybuje od 900 Kč do 1.600 Kč na jeden kalendářní měsíc. Pokoj ve druhé kategorii nesmí překročit částku 900 Kč za jedno lůžko na dobu jednoho měsíce. V ceně je přihlíženo také k vybavení domova a k úrovni poskytovaných služeb.

Výše platby za ubytování se nemění, i když ubytovaný v domově není po všechny dny kalendářního měsíce. Pouze z důvodu organizace školního roku ve škole, jejímž je ubytovaný žákem či studentem, se stanoví výše úhrady za ubytování dle počtu dnů, po které byl žák či student ubytován. Platby za ubytování se platí měsíčně, vyúčtování plateb pak nejpozději do konce každého pololetí.

1.2 Charakteristika věkové skupiny žáků a studentů ubytovaných v domově mládeže

V domově mládeže jsou ubytováni žáci a studenti ve věkovém rozmezí od 15 let do 20 let. Mohou zde být ubytováni i studenti vyššího věku (studenti z vyšších odborných škol). Dominantní skupina ubytovaných se však řadí do kategorie staršího školního věku. Je to období, kdy doznívá pubescence a nastává období adolescentní, označované taktéž jako postpubescentní. (Hájek a kol., 2008.)

1.2.1 Obecná charakteristika období adolescence (15–20 let)

Dochází k postupnému pohlavnímu dozrání, tělesný vývoj se zklidňuje, završuje. Je rozdíl v průběhu fyzického dozrání u dívek a u chlapců. U dívek probíhá tento vývoj rychleji, chlapci rostou a dospívají všeobecně déle než dívky. Velká proměna nastává v oblasti psychosociálního vnímání dospívající osobnosti. Mladý člověk získává nové role spojené s vyšší sociální prestiží, vztahy s rodiči se většinou pozvolna stabilizují. Partnerské vztahy bývají v tomto období mnohem zralejší, velice významnou a ovlivňující skupinou se stávají vrstevníci. V oblasti sociální zralosti hraje významnou roli doba ukončení studia a získání hmotné i sociální nezávislosti na dospělých. Dospívání je fází rozvoje identity, uvědomění si svého „já“. Při tomto rozvoji má velký

vliv prostředí, ve kterém daný jedinec žije, a jeho vrozené dispozice. Rozvíjí se rozumové schopnosti – intelekt, velká touha po všem novém a často odmítavý postoj ke konvenčnosti a tradicím. (Čáp, Mareš, 2001)

Období adolescence je definováno v knize „*Vývojová psychologie*“ (Vágnerová, 2000, s. 253) několika důležitými proměnami:

- Do období adolescence je lokalizován první pohlavní styk (za nepříznivých okolností i početí dítěte, které je z mnoha důvodů předčasné).
- Ukončení povinné školní docházky a dovršení přípravného profesního období, následovaného nástupem do zaměstnání. Hranicí je zde ekonomická samostatnost, která je v naší společnosti chápána jako jeden z důkazů dospělosti, a tím i přiznání větších společenských práv.
- Adolescent dosahuje plnoletosti, což je mezník nejen právní, ale i sociální. V naší společnosti 18 letý jedinec je plně právně zodpovědný za své jednání.

Adolescenti rádi experimentují, vytvářejí si vlastní kulturu, snaží se ignorovat konvenčnost. Je pro ně nesmírně důležitý pocit volnosti, dobrovolnosti a možnosti prosazení vlastního názoru a životního stylu. Ve vztahu k budoucnosti cítí svobodu. Žijí naplno, současnost je stejně důležitá jako budoucnost. Na konci adolescence si rodiče často myslí, že jejich potomek je již ve všem naprosto samostatný a zodpovědný. Problém však spočívá v tom, že oni sami takovými být nechtějí.

Adolescence je vlastně takové přechodné období mezi dětstvím a dospělostí. Jedinec by v tomto období měl získat čas a možnost, aby dosáhl předpokladů stát se dospělým. Není to však snadná záležitost, neboť tempo rozvoje biologického, psychického a sociálního bývá rozdílné a dochází pak k určitému napětí a nesourodosti ve vývoji jedince.

1.2.2 Identita v období adolescence

Nesmírně důležitou roli v této životní fázi hraje tělesný vzhled jedince. Adolescent své fyzické stránce věnuje značné množství času, sleduje se a porovnává ve vztahu k vrstevníkům a k aktuálně přijímaným ideálům. Fyzická krása se může stát nejdůležitější součástí vlastní identity adolescenta. Dodává mu sebevědomí, pocit

jistoty a předpoklad, že i okolí jej bude příznivě přijímat. Předpokládá především úspěch u opačného pohlaví. Pomocí oblečení dokáže své přednosti ještě více podtrhnout, přilákat pozornost svého okolí.

Pokud je adolescent naopak v této oblasti fyzické krásy jakkoli znevýhodněn, hrozí mu v oblasti identity nejistota, negativní sebehodnocení, které bývá často i sociálně posilováno. Bohužel v dnešní společnosti je kult fyzické krásy obecně platným standardem, který však již hraničí se zdravým vývojem jedince – zejména u dívek nepřirozená hubenost, z které pak vznikají další fyzická i psychická rizika). Zevnějšek se stává cílem i prostředkem. V počátečním období adolescence často dochází k napodobování idealizovaných vzorů (většinou vlivem médií), k uniformitě, která se v období nejistoty jeví adolescentovi jistotou pozitivního hodnocení. Ke konci adolescentního období však již inteligentnější a vyrovnanější jedinci nacházejí svůj vlastní styl, který jim vyhovuje, nepotřebují nikoho kopírovat. Zde můžeme sledovat zrání jejich osobnosti – proces dospívání. (Čáp, Mareš, 2001.)

1.2.3 Vnímání, myšlení a citovost v adolescentním období

V období adolescence dochází k postupnému dozrávání poznávacích procesů. Zjemňuje se vnímání, mladý člověk se dokonale orientuje v čase a prostoru. Zlepšuje se schopnost koncentrace pozornosti, stabilizují se zájmy. Představivost je v tomto věku již poměrně přesná a bohatá, přibývá množství zkušeností, často silně citově prožívaných.

Vysoké úrovně v tomto období dosahuje tvůrčí fantazie. Projevuje se originalita při řešení problémů, mladý člověk se často snaží své fantazijní představy realizovat prostřednictvím umění – nejčastěji v oblasti poezie či hudby. Častým jevem v období adolescence je snění. Mladý člověk se tak odpoutává od reality, se kterou se často nedokáže vypořádat. Zde by pak měla přijít pomoc či rada od dospělého člověka.

V oblasti myšlení u adolescenta dochází k vyvrcholení vývoje. Převládá logická paměť, v tomto věku se setkáváme s velkou nechtí k pouze mechanickému způsobu učení. Myšlení není vázáno na konkrétní skutečnost, čímž snadno dochází k pochopení zcela abstraktních pojmů. Zdokonaluje se schopnost deduktivního myšlení. Velmi nadaní jedinci mohou pak naprosto ztrácet kontakt s

realitou, stávají se až příliš abstraktními a přecházejí pak v plané teoretizování. Právě proto se v tomto věkovém období setkáváme s nápadnou zálibou diskutování jak při řešení teoretických problémů, tak i v běžných životních situacích. Mladí lidé v tomto věku dokáží velice ostře formulovat své názory, jejich soudy jsou však často ukvapené, neobjektivní. Všechny projevy samostatného uvažování a diskutování o problémech je důležité výchovou podporovat. Zde je nutné volit velice citlivý způsob vedení diskuse či rozhovoru ze strany vychovatele.

Adolescenti preferují jednoznačná, zásadní a rychlá řešení. Jejich rozhodování je velmi ovlivněno emocemi. Kompromis chápou jako řešení ne příliš žádoucí. (Vágnerová, 2000.)

Intelektuální kompetence v tomto věku je ovlivněna studijním zaměřením adolescenta, jeho přijetím do nějaké školské instituce, která svým zaměřením určuje budoucí profesní roli a jeho další sociální začlenění. V dnešní společnosti je však motivace k dosažení pěkných studijních výsledků nedostatečná. Sociální postavení a ekonomické výhody nijak neovlivňují studijní výsledky mládeže. K získání určité profesní role stačí pouhé absolvování školy. Výjimku tvoří pouze uchazeči o vysokoškolské studium. Zde je motivace dána úspěšným složením maturitní zkoušky a přijetím na vysokou školu. Většina dnešní středoškolské mládeže má zájem ve studiu po ukončení střední školy pokračovat, přípravě na výuku proto věnují značnou pozornost.

Rozumový vývoj a zvláště pokrok v myšlení se odráží taktéž ve způsobu vyjadřování a komunikace adolescenta. Hlasitost a úmyslná nápadnost řeči typická pro pubescenta ustupuje, řeč se stává barvitější, plastičtější. Ve vyjadřování adolescentní mládeže se projevuje originalita, časté jsou slangové výrazy. Často si skupinka mládeže vytváří vlastní slovní obraty, srozumitelné jen jejím členům. Výrazně se zde projevuje také smysl pro nadsázku a pro humor. Adolescent je již schopen v souvislosti s rozvojem myšlení delších, samostatných a souvislých projevů, přesného vyjadřování. To je však velmi individuální, neboť právě způsob vyjadřování je ve velké míře ovlivněn sociálním prostředím, ve kterém jedinec žije a je vychováván, na jeho zájmech a inteligenčních předpokladech. Způsob vyjadřování také závisí na úrovni vzdělávání, na typu školy, kterou mladý člověk navštěvuje. (Hájek a kol., 2008.)

V oblasti citové prochází adolescent bouřlivým obdobím. Právě kolem 16. roku se setkáváme s častým střídáním nálad, mladí lidé v tomto věku většinou velice obtížně ovládají své citové projevy. Ty pak bývají autentické a nefalšované s citovými prožitky. Citové hodnocení ovlivňuje celkový názor na různé vztahy a vazby, ale zejména názor na sebe sama. Čím se jedinec liší od svého okolí, uvědomuje si svoji individualitu. K sebehodnocení přispívá i hodnocení jiných lidí, které pak funguje jako zpětná vazba. Názory ostatních lidí jsou pro adolescenta subjektivně velmi důležité. Příčinou je stále ještě přetrvávající nejistota a pochybnosti o své vlastní hodnotě. Adolescenti bývají v této oblasti mnohem zranitelnější než děti, které na rozdíl od nich přijímají veškeré informace jako daný fakt, který nelze změnit. Adolescent si již uvědomuje širokou škálu možností, které v rozhodování má, a také možnost vlastní volby. Zde sehrává důležitou roli skupina či člověk, ke kterému adolescent má nějaký citový vztah, je jeho vzorem, ztotožňuje se s jeho názory. Právě tehdy dochází nejčastěji k členství mladých lidí v různých sektách, organizacích a společenstvích různého zaměření, která mají pevná pravidla a řád a poskytují mladým lidem odpovědi na otázky smyslu života. Vytvářejí absolutně platné a trvalé hodnoty. Zbavují jedince pocitu zodpovědnosti, je schován za skupinovou identitu, kterou považuje za privilegium. Je to vyvrcholení doznívání problematického období pubescence, které však v další fázi adolescence pozvolna odeznívá. V druhé půli období adolescence jsou již citové reakce přiměřenější podnětům, mládež začíná být vyrovnanější, a tím i sama sebe lépe ovládá. Výrazná je touha po poznání, po utvoření si svého názoru na svět. Vlastním myšlením se dobrat pravdy.

Adolescent respektuje normy, o nichž je přesvědčen, že jsou správné, musí být tudíž obecně platné. Odmítá slabost a nerozhodnost dospělých. Rodiče a ostatní dospělí často nedokáží adolescentům logicky oponovat a hájit své názory. Jejich životní styl a hodnoty se adolescentovi často jeví jako ubohé a prázdné, jejich snažení nesmyslné a vztahy mezi nimi pokrytecké a neupřímné. Potřeby svých rodičů nebere obvykle vůbec v úvahu, jelikož ho to v tomto věku ani nenapadne. To pramení právě z jeho adolescentního egocentrismu, který se zabývá jen tím, co se týká pouze jeho samého a co ho zajímá. Domov považuje za samozřejmý zdroj služeb a pohodlí. (Vágnerová, 2000.)

V oblasti citové je důležité právě v tomto kritickém období věku mladého člověka postupovat ve výchově velice nenásilně, demokraticky. Stát se především přítelem, který dokáže naslouchat a vést diskuse na úrovni rovnosti. Neboť výchova založená na strachu je naší společností právem shledávána jako zcela nesprávná. Nesprávné chování a jednání adolescentů je ve většině případů zapříčiněno vlivem sociálního prostředí, ve kterém daný jedinec vyrůstal a byl vychováván. Svým výchovným působením bychom měli dospívající mládež vést ke snaze o sebevýchovu, ke které mají mladí lidé v tomto věku již velké předpoklady. (Hájek a kol., 2008.)

1.2.4 Proces osamostatnění se adolescenta

Mladý člověk v adolescentním věku si vlivem sociálního prostředí utváří jisté sebevědomí, vlastní názory a postoje. Ty bývají ovlivněny jak dospělými, tak vrstevníky. V tomto věku by mělo docházet k ukončení závislosti na rodině. Postoje k hodnotám rodičů prochází jistou transformací, mladý člověk hledá jejich význam a smysl. A teprve poté je buď přijme i on sám, či nikoliv. Činí tak na základě vlastních zkušeností a úvah.

Rodinu v tomto období postupně nahrazuje vztah k vrstevníkům. Adolescent zde nachází jak pocit jistoty a bezpečí, tak i uspokojení v citové oblasti. Jako ventil určitého druhu napětí a relaxace zároveň zde působí různé společné akce adolescentů – tanec, sport, společné cestování. Získávají zde nové prožitky a zkušenosti, mohou lépe porovnávat sebe sama s ostatními a dospět tím k lepšímu sebepoznání.

Ke konci adolescence se však i vztah k vrstevníkům mění. Je již více kritický, nepřijímá automaticky, co skupina vyžaduje. Stává se vyspělejší a jistějším, postupně se od skupiny odpoutává. Více se spoléhá na vlastní názor. Emoční jistotu hledá u jedince, který je stejně citově i názorově naladěný. Společně pak mohou hledat možnosti řešení problémů, které z jejich názorů a postojů vyplývají. (Čáp, Mareš, 2001.)

1.2.5 Partnerství a sexualita

Adolescent postupně dozrává k naplnění partnerského vztahu, sexuality. Potřeba partnera opačného pohlaví se stává skutečnou potřebou sociální, psychickou a tělesnou. Milostný vztah v tomto období prochází většinou několika fázemi. První z nich je fáze zamilovanosti. V této fázi hraje dominantní úlohu citovost, idealizace, pocity euforie a

vzrušení ve vztahu k vyvolenému jedinci. Jde o určitou idealizaci milovaného objektu. Zamilovanost je především záležitostí jedince, která se odehrává většinou v jeho fantazii než v reálném životě. Důležitou roli zde hraje také sdílení svých přání a pocitů s přítelem, se kterým adolescent většinou řeší své problémy. Jak zaujmout milovanou bytost, o čem se bavit, co si obléct na sebe na první rande atd. Mnohdy však setkání s realitou neodpovídá představám adolescenta.

Pokud dojde k navázání vztahu, nastává další fáze zamilovanosti – romantická láska. V této fázi je partner velice často idealizován, hodnocení milované bytosti tak bývá značně zkreslené a jeho názory přeceňované. Pokud je adolescent milovanou osobou akceptován, vzrůstá tím jeho sebehodnocení. Pokud je však odmítnut, je tomu zcela naopak – jeho sebeúcta značně klesá. Ve fázi romantické lásky je vztah idealizován a jeho možnosti jsou velice často také přeceňovány. Mladý pár věří v absolutní moc své lásky, kterou nemůže nic ohrozit. Je to však iluze, která vydrží jen krátkou dobu, pak je takový vztah odsouzen k zániku.

Důležitou součástí adolescentního partnerského vztahu je sexualita, které obvykle předchází období experimentu. Nejprve jedinec sleduje především vlastní tělo a jeho sexuální možnosti uspokojení. Pak však přichází období, kdy středem zájmu se stává opačné pohlaví. Mohou se zde však objevit i výjimky, kdy dochází například k dočasné homosexualitě, většinou z obav ze vztahu heterosexuálního. Ve většině případů však dochází k zájmu o biologicky odlišné pohlaví. Prvnímu sexuálnímu styku by měla předcházet fáze držení za ruku, letmých dotyků, polibků a mazlení. Dnešní mládež však často bývá tento postupný sled poznávání se opomíjen a k sexuálnímu styku dochází pak hned při prvním setkání. Mladí lidé si však neuvědomují, jak moc si tím škodí. Především velké zklamání nastává u dívek, jelikož pocit vyvrcholení je velkou měrou vázán na citové prožitky a ty zde chybí. Sexuální akt pak nesplňuje jejich očekávání. Jinak je tomu u chlapců. Sexuální prožitek u mužů většinou není vázán citovými prožitky, sex je uspokojuje sám o sobě.

V adolescentním věku jde i v oblasti sexuální o získávání zkušeností, poznávání sebe sama. Na trvalý vztah se většinou adolescent necítí být dosti zralý. Sexuálním životem se však adolescent přibližuje do fáze dospělosti, vyrovnává se tak dospělým. Je zde již jen krok k období, kdy mladý člověk vstupuje do manželství, přesněji řečeno nastává

rodičovství, období mladé dospělosti. Problém však je, že mladý člověk v této životní etapě není sociálně zralý. Není ekonomicky soběstačný, nemá dostatek životních zkušeností. Jeho představy o formách rodinného soužití bývají naprosto nereálné. Nástupem do zaměstnání si teprve začíná budovat svoji společenskou prestiž, snaží se vyrovnat zkušenějším kolegům, získat jejich ocenění. Zakládat v této fázi života rodinu se jeví jako velice nevhodné a problematické. Důležitou roli zde sehrává informovanost mladých lidí o partnerství a rodičovství, o antikoncepci, plánovaném rodičovství. (Vágnerová, 2000.)

1.2.6 Nástup do zaměstnání

Nástupu do zaměstnání předchází ukončení studií, v případě středních škol je to složení maturitní zkoušky, u studentů VOŠ jsou to závěrečné zkoušky, po jejichž úspěšném absolvování získává student titul Dis (diplomovaný asistent). Absolventi středních škol většinou pokračují ve studiích na vysokých školách, které navazují svým zaměřením na studijní obory ze středních škol. Žáci a studenti tím získávají další prostor a možnosti nabývání nových vědomostí a znalostí, což jim usnadňuje začlenění se do společnosti, lepší start do života. Možnost výběru zaměstnání a výkonu profese se jim tak rozšiřuje, jejich profesionalita nabývá na vážnosti jejich okolí. Je to slibný začátek jejich profesní kariéry. (Hájek a kol., 2008.)

Zklamáním pro absolventy středních i vysokých škol však mnohdy bývá problematika se získáním zaměstnání, v některých regionech je značná nezaměstnanost právě těchto mladých lidí. Tento fakt, že po ukončení studií není možnost uplatnění v oboru, je deprimující. Mladí lidé často odcházejí pracovat do zahraničí na mnohdy méně lukrativní místa, kde své znalosti získané studiem nemohou plně uplatnit. Je pravdou, že zkušenosti a zdokonalení se v cizím jazyce je také přínosné, ale z praxe vidíme, jak mladí lidé těžce nesou tento fakt nezájmu naší společnosti o jejich vědomosti a elán, se kterým chtěli vstoupit do života a ukázat nám všem, co dokáží.

1.2.7 Mladá dospělost

Ukončením studií a nástupem do zaměstnání začíná další etapa života označovaná odbornou literaturou jako mladá dospělost. Toto období je vymezeno věkovým rozpětím 20 let – 35 let (Hájek a kol., 2008, Vágnerová, 2000.). Vágnerová, (2007) v

knize *Vývojová psychologie II.* však uvádí období mladé dospělosti až do konce věku 40 let.

Počátek mladé dospělosti není naší společností nijak vyčleněn, je to plynulý individuální přechod z adolescence do dospělosti. Z právního hlediska jde o nabytí zletilosti a právní zodpovědnosti.

Dosažení dospělosti můžeme hodnotit z hlediska biologického – je vázáno na věkové zrání, a z hlediska psychosociálního. To se projevuje jistou samostatností, rozhodností spojenou se zodpovědností vůči druhým lidem a také zodpovědností za svá rozhodnutí či činy. Důležitý je v této etapě života fakt, zda jedinec v tomto věku již ukončil studia a nastoupil do zaměstnání, či zda se stále věnuje studiím. (Hájek a kol., 2008.)

Já se o této věkové skupině zmiňuji z toho důvodu, že v našem domově mládeže je ubytována téměř třetina studentů starších 20 let. Plně se zúčastňují veškerých aktivit, které připravujeme pro všechny ubytované.

Vágnerová ve své knize *Vývojová psychologie*, 2000, s. 302, charakterizuje dospělost těmito slovy: „Důkazem dospělosti je schopnost a ochota přijmout zodpovědnost, která z role dospělého vyplývá. Dospělý člověk se dovede lépe ovládat a umí se vzdát vlastního uspokojení, když to považuje za nutné. Dovede své aktuální osobní potřeby podřídit sociálně významnějším hodnotám i ohledům na jiné lidské bytosti. Dospělost je spojena s dalším omezením egocentričnosti jedince.“

Myslím, že těmito větami autorka pěkně a výstižně charakterizovala dospělost jako takovou a že je velice individuální, kdy každý jedinec k dospělosti dozraje.

1.2.8 Formování životního stylu v období mladé dospělosti

Období mladší dospělosti hraje významnou roli v oblasti utváření určitého životního stylu. Využívání volného času zde hraje významnou a nezanedbatelnou roli. Pokud mladí lidé v tomto věku zakládají rodinu, mají tendence opouštět své dosavadní záliby a koníčky a věnovat co nejvíce času výkonu povolání, péči o rodinu, děti, domácnost. Často k tomuto jevu dochází pod nátlakem jednoho z partnerů. Tento jev je však velice zrádný, je zde nutná dohoda a rozumný přístup z obou stran. Vždyť jedinec bez

trvalých kvalitních zájmů je většinou velice problematickou osobností. Je tím ovlivněna i výchova dětí a celkový životní styl rodiny, kterou mladí lidé právě utvářejí.

Pro dobré ovzduší v rodině a vývoj dítěte je velmi prospěšné, když se rodiče věnují společně s dětmi některým zájmovým činnostem. Významným faktorem pro formování a naplnění dospělosti je právě vlastní zkušenost s dospělými lidmi v dětství. Vzory, které jedinec poznal v dětství a které pro něj byly určitým způsobem důležité, ovlivňují jeho vývoj i po dvacátém roce života. Rozhodnutí, která pak přijímá mladý člověk v období rané dospělosti, jsou velice důležitá, neboť určují i další směr vývoje jeho dalšího života. Závažnost těchto rozhodnutí je nemalá, mladé lidi však chrání jejich optimismus a atraktivita nových zážitků. (Matějček, 1994.)

1.3 Výchova ve volném čase v době mimo vyučování v domově mládeže

Spočívá v záměrném a cíleném formování osobnosti vychovávaných jedinců v kladném slova smyslu, dosahování reálných cílů pomocí vhodně volených pedagogických prostředků. S výchovou ve volném čase bezprostředně souvisí záměrné a cílevědomé utváření životního stylu. Tím rozumíme určitý způsob uspořádání činností, jednání s lidmi, vztahy, uvědomění si hodnot a norem, postoje ke společnosti.

Díličními cíli ve výchově mimo vyučování pak rozumíme v první řadě získání klíčových kompetencí u vychovávaného jedince. Znamená to, že vstupní vědomosti rozvinuté do schopností se pod vlivem praktických dovedností a jejich ověřováním stávají soubory kvalit osobnosti, které mladý člověk potřebuje k tomu, aby mohl plnohodnotně žít v současném světě.

Prioritou působení domovů mládeže je právě rozvíjení kompetencí k trávení volného času a to a kladném slova smyslu. Rozvíjet schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací, umět trávit volný čas účelně, dokázat vybírat zájmovou činnost s ohledem na své vlastní dispozice, rozvíjet své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech a umět odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času. (Hájek a kol., 2008.)

1.3.1 Zájmová činnost v domově mládeže

Základem volnočasových aktivit v domově je právě zájmová činnost. Všechny typy zájmových činností umožňují prožívání kladných citů, poznávání vlastních možností na základě svobodné volby druhu činnosti, dobrovolnosti. Zájmové činnosti příznivě ovlivňují efektivitu výchovy a vzdělávání, jsou socializačním prostředkem. Vhodným způsobem je zde rozvíjena aktivita, samostatnost, tvořivost. Vytváří se zde kladné vztahy k různým činnostem, celoživotnímu vzdělávání a k širšímu uplatnění v budoucím životě.

Zájmová činnost pedagogicky vedená a motivovaná vede ke společensky žádoucímu rozvoji osobnosti, aktivnímu životnímu stylu. Naopak – volný čas nenaplněný zájmem inklinuje k patologickému chování jedince. Výchova ke zdravému a společensky žádoucímu využívání volného času je rozhodně efektivnější než následná převýchova narušených jedinců. (Pávková a kol., 1999.)

1.3.2 Funkce a poslání zájmové činnosti

Zájmová činnost plní funkci výchovnou i vzdělávací. Podílí se na celkovém harmonickém rozvoji osobnosti, může být prostředkem relaxace, odpočinku, duševní i fyzické rekreace a regenerace sil. Může být i kompenzací neúspěchů osobnosti v jiných oblastech činnosti. Obsah zájmové činnosti by měl vycházet ze zájmu jednotlivců i společnosti, měl by odpovídat nejnovějším výsledkům poznání vědy a respektovat místní tradice a možnosti. Zájmovou činností také předcházíme nežádoucím patologickým jevům zvláště u dospívající mládeže (alkohol, drogy, gamblerství).

Úspěch jedince v oblasti zájmové činnosti zvyšuje jeho sebevědomí a přispívá i k lepší orientaci v sociálním prostředí. Zájmová činnost je neoddelitelnou součástí výchovy, a proto každý, kdo ji s dětmi či mládeží provozuje, by měl mít nejen kladný vztah k dětem, ale i odborné znalosti a dovednosti a přiměřenou pedagogickou přípravu a poučení.

Zájmy jsou většinou vyvolány potřebami jedince. Nemůžeme však říci, že jsou s nimi totožné. Vztah mezi potřebami a zájmy je oboustranný. Zájmy se rozvíjejí na základě existujících potřeb, umožňují jejich uspokojování a tím zároveň ovlivňují i jejich charakter. Při výchovném působení tak prostřednictvím obsahu jednotlivých činností

dochází nejen k uspokojování potřeb jedince, ale i k jejich pedagogickému regulování, které vychází z požadavků společnosti v souladu s dispozicemi jednotlivce. (Čáp, 1993.)

1.3.3 Rozdělení zájmové činnosti

Podle úrovně činnosti můžeme zájmy dělit na aktivní a receptivní. Aktivní zájmy jsou ty, při nichž jedinec sám vyvíjí činnost a produkuje nějaké hodnoty (hraje fotbal, kreslí, zpívá, závodí...). Jako receptivní zájmy jsou pak označeny ty, při jejichž realizaci se aktivita redukuje na vnímání předmětu zájmu (přednášky, sledování filmových představení...). Aktivní a receptivní zájmy se mohou vzájemně prolínat. U receptivních zájmů hrozí nebezpečí pasivity a konzumního přístupu.

Dále je možné zájmy dělit z různých hledisek – z hlediska intenzity zájmu na hluboké a povrchní, z hlediska časového trvání na krátkodobé a dlouhodobé, dočasné či přechodné a na zájmy trvalé. Z hlediska společenského můžeme zájmy označit také jako žádoucí, které společnost vnímá jako hodnotné, a na zájmy nežádoucí, které jsou v rozporu se společenskými normami a zásadami.

Z hlediska pracovních náplní dělíme zájmovou činnost do oblastí, které se však mohou vzájemně prolínat. Každá z těchto oblastí má však své priority v rozvíjení některých složek výchovy. Například jsou to činnosti rukodělné, technické, esteticko-výchovné, přírodovědné, sportovní a turistické, společenskovední a v neposlední řadě činnost na PC – u této činnosti však hrozí více než kde jinde nebezpečí návyku na tzv. virtuální drogu.

V podmínkách, které poskytují domovy mládeže, může probíhat zájmová činnost příležitostná (různé besedy a exkurze, soutěže atd.) a zájmová činnost pravidelná (činnost organizovaná v zájmových kroužcích pod odborným vedením). Domovy mládeže mohou nabízet také celou řadu volnočasových – spontánních aktivit. Jedná se o neformální trávení volného času, kdy pedagog pouze motivuje, nabízí a sleduje aktivity. Přímou do nich zasahuje pouze v případě ohrožení zdraví a bezpečnosti či v případě úmyslného poškozování zařízení domova.

Nabídka spontánních aktivit je chápána jako nízkoprahová průběžná aktivita pro umístěné v domově mládeže, kam mohou žáci a studenti kdykoliv přijít a odejít dle

vlastního zájmu. Jedná se o volně přístupná hřiště, posilovny, počítačové učebny, klubovny, stolní tenis, výtvarnou místnost atd. Zde je nabídka individuální vzhledem k podmínkám jednotlivých zařízení.

Nejvíce možností pro cílevědomé výchovné působení poskytuje však práce v zájmovém útvaru. Je projevem vyhraněnějšího zájmu o danou oblast i prostředkem formování, rozvíjení a upevňování zájmů skupinovou prací. (Hájek a kol., 2008.)

1.3.4 Motivování zájmových činností

Z hlediska psychologie existují různé významy pojmu motiv. Například Nakonečný M. v knize *Psychologie osobnosti*, 1995, s. 124, pojem motiv vysvětluje takto: „...v užším smyslu vyjadřují motivy vědomé záměry či vědomé cíle jednání, v širším smyslu vyjadřují cíle chování vůbec, tj. i nevědomé účely chování.“

Podmínkou činnosti zájmových aktivit je v první řadě vyvolat zájem účastníků. To znamená uspokojit jejich potřebu. Potřebu po poznání, seberealizaci, sdělení, sebevyjádření, uznání. Přirozenou snahou lidského jedince je uvést stav svých potřeb do rovnováhy (ani nedostatek ani přesycení). Činí tak i díky zájmovým aktivitám, kterými může kompenzovat své neúspěchy v jiných oblastech. Ke svému okolí a nabízeným aktivitám každý jedinec zaujímá postoje, které vyplývají právě z jeho potřeb. Postoje a potřeby jsou motivačními dispozicemi každého z nás. Regulují naše chování i vztah k jiným subjektům, situacím či nabízeným činnostem.

Hodnotový systém jedince je základem motivování, je ovlivněn sociálním prostředím, v němž jedinec žije a stále se vyvíjí. Pedagogické motivování zaměřuje činnost k dosažení předem naplánovaného výsledku – uspokojení a radosti z činnosti. Motivace má vyvolávat potřebu a současně ukázat cestu, jak ji uspokojit. Také by měla umět odpovědět na otázku účastníků, proč danou činnost mají vykonávat. Aktivita pro zájmovou činnost nemůže být vynucena, musí být vyvolána. Zkušený pedagog při motivaci vychází z kladných zkušeností jedince a současně udržuje určitý stav napětí a očekávání. Je proto důležité, aby vedoucí (vychovatel), hodnotil nejen výsledky, ale celkový průběh činnosti.

Při všech organizovaných činnostech vychovatelé rozvíjejí prvky, které by měly prolínat celým pedagogickým působením. Jsou to: výchova sociálních kompetencí,

posilování prvků participace (spoluúčasti) na dění sociální skupiny, přinášení podnětů k obohacení činnosti, ovlivňování činnosti, ale také učení se nést podílu odpovědnosti za skupinu a za výsledky její činnosti.

Nezájem a nízká aktivita jsou důsledkem toho, že nabízená zájmová činnost, její organizace či prostředí jsou neadekvátní vůči zájmům žáků a studentů. Nejlepší motivací je radost z činnosti a zájem o činnost samu. Viditelný výsledek činnosti je zpětnou vazbou a motivací k další činnosti, měřítkem úspěchu je ocenění ostatních. Vedoucí by měl umět při zájmové činnosti vytvořit takové podmínky, aby ve skupinové spolupráci se mohly projevit individuální schopnosti a dovednosti každého jejího člena. (Hájek a kol., 2008.)

1.3.5 Hodnocení zájmové činnosti – evaluace a autoevaluace

Vyhodnocování a zjišťování dat, která charakterizují pedagogický proces a jeho výsledky, je označován odborným pojmem evaluace. Tento proces by měl směřovat ke zlepšení a větší efektivitě naší práce. Evaluaci může provést zařízení samo (vnitřní evaluace), vlastními silami a prostředky, v tom případě hovoříme o autoevaluaci. Druhým způsobem je hodnocení vnější (např. provedené zřizovatelem či Českou školní inspekcí).

Zjišťování informací může probíhat různými prostředky – pozorováním, rozhovorem, dotazníkem, anketou, rozborem dokumentace či hospitací. Vyhodnocení spočívá v porovnání zjištěné skutečnosti ke zvolenému kritériu.

Při autoevaluaci je důležité postupovat podle určitých pravidel. V první řadě je nutné vědět, co chceme zjišťovat – vymezení předmětu evaluace. Poté si stanovíme metody, jakými to budeme zjišťovat, a jistá kritéria pro hodnocení – vzhledem k čemu to budeme hodnotit. Jak a čím toto hodnocení konkrétně provedeme (evaluační nástroje), následuje poté vlastní zjišťování a vyhodnocování (analýzy, interpretace, diskuse). Posledním bodem autoevaluace je pak závěr vyplývající z našeho zjištění a opatření vedoucí ke zlepšení případných nedostatků.

Práce zájmových útvarů má svá specifika a nelze ji paušálně hodnotit jako například práci učitele ve škole. Při zájmové činnosti musí vychovatel dodržovat nejen pedagogické zásady, ale i požadavky pedagogiky volného času. Kladný vztah k dětem,

mládeži, ochotě jim naslouchat a empatie jsou spolu s odborností a zanícením předpokladem k úspěšnému působení v této oblasti. Při hodnocení činnosti zájmového útvaru a tudíž i práce vychovatele musíme brát na zřetel, že se jedná o činnost dlouhodobou, náročnou, jejíž výsledky jsou v daný moment obtížně kontrolovatelné, a proto často nedoceňované. (Hájek a kol., 2008.)

Vážanský (1992, s. 57) charakterizuje výchovu ve volném čase slovy: „Ve hře, ve chvílích uvolnění, při strhujících a neobvyklých zážitcích se najednou lidé objevují bez „masek“, otevření, přístupní, spontánní. Stav napětí, narušení rovnováhy, vybočení z tradičních, zažitých a neuvědomovaných kolejí života s sebou přináší vedle možnosti pozorování světa jinýma očima, neznámým způsobem, i novou kvalitu. Umění zastavit se, vydechnout, pochopit, vnímat. Hodnotu porozumění, tolerance.“

2 PRAKTICKÁ ČÁST

Praktickou částí závěrečné bakalářské práce byl popis a hodnocení akčního výzkumu provedeného v domově mládeže kde pracuji. Ze zjištěných údajů pak vyvození opatření, která by vedla ke zlepšení nabídky a úrovně zájmové činnosti v domově mládeže tak, aby zde nabízená zájmová činnost se stala lákavou nabídkou všem ubytovaným k plnohodnotnému využití volného času.

2.1 Cíl a hypotézy

2.1.1 Cíl práce, dílčí cíle

Cílem praktické části závěrečné bakalářské práce bylo zjistit názory ubytovaných žáků a studentů na zájmovou činnost zajišťovanou v našem domově mládeže. Porovnat jejich hodnocení s výsledky hodnocení vychovatelů, kteří v domově mládeže pracují.

Ke splnění cíle bylo nutné splnit tyto dílčí cíle:

- Připravit a realizovat dotazníkové šetření zaměřené na zjištění hodnocení zájmové činnosti v domově mládeže dotazovanými žáky a studenty. Výsledky tohoto šetření zpracovat do tabulky a graficky znázornit
- Stejným způsobem dotazníkového šetření zjistit názory a hodnocení vychovatelů, kteří se podílejí na organizaci zájmové činnosti v domově mládeže
- Provést zpracování a analýzu získaných výsledků u hodnocení rozděleného na dívky a chlapce
- Srovnání výsledného umístění hodnocených zájmových činností dle věkových kategorií.

Z těchto výsledků vyvodit závěry pro organizaci zájmové činnosti v příštím školním roce

2.1.2 Hypotézy

H1 – V celkovém hodnocení zájmové činnosti dotazovanými žáky a studenty se nejlépe umístí kroužek sportovních her a výpočetní techniky. Patří k nejmasověji navštěvovaným. Jako poslední se v tomto hodnocení umístí knihovna. Zájmová činnost v domově mládeže je na dobré úrovni a splňuje své výchovné poslání.

H2 – Názory vychovatelů v hodnocení zájmové činnosti se nebudou výrazně odlišovat. Budou však podstatně jiné, než výsledné hodnocení dotazovaných žáků a studentů. Vychovatelé nejlépe vyhodnotí činnost polytechnického kroužku.

H3 – Rozdíl v hodnocení zájmové činnosti se projeví mezi dívkami a chlapci. Dívky budou lépe hodnotit kroužky dramatický a polytechnický, kterých se chlapci téměř vůbec nezúčastňují. Chlapci nejlépe vyhodnotí činnost kroužku sportovních her a výpočetní techniky.

H4 – Projeví se rozdíly v hodnocení mladší a starší věkové kategorie (15–17 let a 18–22 let) u dívek i u chlapců. Mladší žáci dají přednost kolektivním zájmovým činnostem (sportovní hry), starší žáci a studenti upřednostní individuální způsob trávení volného času (posilovna, práce na PC).

2.2 Charakteristika respondentů zúčastněných na výzkumném šetření

2.2.1 Charakteristika cílové skupiny žáků a studentů

Pedagogický průzkum formou dotazníkového šetření jsem uskutečnila s žáky a studenty přítomnými v den průzkumu v našem domově mládeže a ochotnými se tohoto dotazníkového šetření zúčastnit. Přítomno bylo 97 žáků a studentů, z čehož 66 se dobrovolně zúčastnilo dotazníkového šetření.

Průzkumu se zúčastnili respondenti v tomto počtu a složení:

Dívky – celkový počet – 33

Mladší věková skupina 15–17 let – počet dotazovaných – 15

Starší věková skupina 18–22 let – počet dotazovaných – 18

Chlapci – celkový počet – 33

Mladší věková skupina 15–17 let – počet dotazovaných – 15

Starší věková skupina 18–22 let – počet dotazovaných – 18

Většina žáků a studentů z cílové skupiny se řadí do věkové kategorie staršího školního věku. Je to období bouřlivých proměn. Zásadní vliv nyní sehrává prostředí, ve kterém daný jedinec žije, a lidé kolem něj, jeho vrstevníci.

To se projevuje i v každodenním životě této věkové skupiny v domově mládeže. Mladí lidé sem přicházejí z různých míst, kde ukončili základní vzdělání. Seznamují se, vznikají nová přátelství, každý si hledá své místo ve společenství ostatních ubytovaných. I tomuto procesu socializace v podmínkách domova mládeže nemalou mírou napomáhá zde nabízená zájmová činnost. K veškerému dění v domově mládeže mají ubytovaní právo se vyjadřovat prostřednictvím Domovní rady (žakovského parlamentu).

Žáci a studenti u nás ubytovaní jsou z různých škol a vzájemně se seznamují teprve v prostředí domova mládeže. Připravujeme pro ně řadu akcí, při kterých se mohou seznámit a projevit se vůči svému okolí žádoucím způsobem. Tyto akce jsou každoročně připravovány ve spolupráci s vychovateli a Domovní radou. Velký důraz klademe v zájmové činnosti a v životě v domově mládeže celkově na vzájemnou toleranci a ohleduplnost vůči svému okolí, slušnost, kamarádství a ochotu si pomáhat.

2.2.2 Charakteristika vychovatelů

Průzkumu zájmové činnosti v domově mládeže se zúčastnilo 5 vychovatelek (včetně vedoucí vychovatelky). Jedná se o pedagogické pracovnice s dlouholetou praxí a přibližně ve stejném věku 40–45 let. Každá z vychovatelek připravuje činnost jednoho ze zájmových kroužků a je odpovědná za jeho výchovně vzdělávací úroveň. Společně zajišťují průběžný dozor ve volnočasových aktivitách a spolupodílejí se na sestavování plánu zájmové činnosti v domově mládeže.

2.3 Metodika výzkumného šetření

Akční výzkum byl zaměřen na zájmové činnosti, organizované v našem domově mládeže, proto jim bude věnována kapitola 2.3.1

2.3.1 Zájmové činnosti organizované domovem mládeže

Kroužek dramatický a pěvecký

Činnost tohoto zájmového kroužku má v našem domově mládeže letitou tradici. Pravidelně jej navštěvuje asi 10 ubytovaných – převážně dívek. Každoročně tento kroužek připravuje mimo jiné i program na VÁNOČNÍ BESÍDKU pro děti zaměstnanců školy spojenou s mikulášskou nadílkou. Zde vystupuje taktéž pěvecký

kroužek, který má připravené pásmo koled s hudebním doprovodem. Další aktivitou tohoto zájmového kroužku je příprava divadelního představení pro všechny ubytované, které se u našich žáků a studentů setkává pokaždé s velkým ohlasem. Dramatický kroužek také spolupracuje s dětským domovem v Rovečném, kde několikrát vystupoval pro zde žijící děti.

Svoji činností přispívá k rozvoji komunikativních kompetencí, k utváření přátelského kolektivu a aktivnímu využití volného času. Ukázky z činnosti dramatického kroužku – přílohy č. 6, 7, 8, 9.

Kroužek polytechnický (rukodělný)

Tento kroužek navštěvují výhradně děvčata a náleží k tradičním, dlouholetým zájmovým aktivitám v našem domově mládeže. Vede své členy k estetickému cítění a vnímání přírodních krás kolem nás. Spolupodílí se na formování charakterových vlastností, jako jsou – píle, spolehlivost, trpělivost, přátelskost, tvořivost, představivost, sebeovládání.

V našem domově mládeže tento kroužek zajišťuje tematickou výzdobu společenských prostor, pomáhá s péčí o květinovou výzdobu v domově. Každoročně vyrábí jeho členové přáníčka k novému roku určená zaměstnancům školy. Při výrobě těchto přání jsou používány pokaždé jiné techniky a práce s různými materiály.

V podzimních měsících dívky v rámci tohoto kroužku vyrábí pod odborným vedením paní vychovatelky ozdoby ze slámy na vánoční strom, který míváme ve vstupní hale domova. Vánoční čas je spjat u nás v domově taktéž s pečením vánočních perníčků, které organizuje polytechnický kroužek. Tyto perníčky jsou pak použity do mikulášské nadílky dětem a zbývající část je použita na ozdobení vánočního stromu.

S blížícím se příchodem jara a Velikonocemi připravuje polytechnický kroužek výrobu velikonočních přání a malování kraslic. Oblibě se mezi děvčaty těší zdobení vajec voskovou technikou. Kraslice pak dívky používají k výzdobě domova mládeže a ty nejzdařilejší výrobky si mohou odvézt domů a pochlubit se rodičům, jak jsou šikovné.

Než skončí školní rok, probíhá v domově mládeže další velká akce pod záštitou tohoto kroužku, a to je batikování. Batikovat mohou všichni, kdo projeví zájem, nemusí být

členy kroužku. Této akce využívá velká část ubytovaných dívek a vznikají tu opravdu mistrovská díla.

Hlavním cílem kroužku je vést žáky a studenty k plnohodnotnému využití volného času, naučit je pracovat s různými materiály, k tvořivosti a iniciativě. K umění vnímat přírodní krásy. Při pracovní činnosti dochází taktéž k regeneraci psychické – radosti z vykonané práce, která přináší pocit uspokojení. Ukázky z činnosti kroužku – přílohy č. 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16.

Sportovní hry

Kroužek sportovních her se těší velké oblibě v domově mládeže především u chlapců. Z řad dívek je účast minimální. Nejžádanější sportovní činností žáků a studentů jsou sporty v tělocvičně – fotbal a floorbal. V těchto disciplínách si žáci a studenti ve spolupráci s vychovateli organizují také sportovní soutěže. Každé ze zúčastněných družstev pak při slavnostním vyhodnocení je odměněno cenou, kterou předává vedoucí vychovatelka. Sportovních her se zúčastňuje největší počet ubytovaných a konají se pravidelně v úterý, ve středu a ve čtvrtek od 16,30 hod. do 18.00 hod.

Hlavním cílem sportovní činnosti je péče o tělesný rozvoj a tělesnou kulturu, relaxace, podpora zdravého životního stylu. Při sportovní činnosti dochází k rozvoji sociální kompetence, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence pracovní. Ukázka z činnosti sportovních her viz příloha č. 17.

Knihovna

Činnost knihovny v domově mládeže se řadí k volnočasovým aktivitám. Její působení v prostorách domova je již letité a má zde jistou tradici. K dnešnímu dni se zde nachází 3 282 knihy. Denně je k dispozici všem ubytovaným i pedagogickému sboru. Půjčováním knih a odpovědností za provoz knihovny je pověřena jedna z vychovatelek.

V posledních letech se zájem žáků a studentů zaměřuje především na povinnou četbu. Snažíme se dělat každoročně průzkum, o jaký literární žánr je největší zájem z řad našich ubytovaných. Z těchto zjištění je zřejmé, že u chlapců převládá zájem o odbornou literaturu, dívky upřednostňují romány. Zájem o knihy však celkově upadá a

to díky elektronické četbě a zaujetí mládeže pro výpočetní techniku, které věnují mladí lidé většinu svého volného času.

Přesto se snažíme provoz knihovny v domově mládeže zachovat. Spolupracujeme s Městskou knihovnou ve Žďáře nad Sázavou a doporučujeme našim ubytovaným všechny akce, které tato knihovna organizuje pro mládež a které podporují zájem o knihy u této věkové skupiny.

Četba knih rozvíjí slovní zásobu žáků a studentů, rozvíjí jejich myšlení a představivost. Četbou knih si prohlubují čtenáři své vzdělání a všeobecný přehled. Je velice důležité kladný vztah ke knihám rozvíjet již v dětském věku každého jedince, neboť v období dospívání je to pak úkol nelehký. Ukázka z naší knihovny – příloha č. 18

Posilovna

Posilovna se řadí svojí činností k volnočasovým aktivitám, které ubytovaným nabízíme v našem domově mládeže. Její provoz je všem ubytovaným denně k dispozici. Každý její návštěvník však musí být seznámen s bezpečnostními pravidly zde platnými a s manipulací s nářadím a posilovacími stroji. Svým podpisem musí každý účastník posilovny potvrdit, že tato pravidla bude ctít a dodržovat. Toto poučení je platné pro příslušný školní rok. Vychovatel zde vykonává pouze namátkové kontroly a sleduje technický stav sportovních strojů a sportovního náčiní.

Posilovna v domově mládeže je zvláště vybavena pro dívky, kde je dán především prostor pro aerobní cvičení. V posilovně chlapců převládají posilovací stroje a posilovací náčiní. Posilovna svým posláním nabízí ubytovaným žákům a studentům jednu z možností, jak aktivně strávit volný čas a pečovat také o svoji fyzickou kondici. Ukázka posilovny dívek a chlapců – přílohy č. 19, 20.

Tenisové kurty

Jedná se opět o nabízenou volnočasovou aktivitu v našem domově mládeže, která se těší velkému zájmu především u chlapců (18 let – 22 let). Provoz tenisových kurtů je však ovlivněn povětrnostními podmínkami a ročním obdobím. Naši ubytovaní využívají areálu tenisových kurtů, který se rozkládá hned za budovami domova mládeže, v jarních

měsících do konce měsíce června. Pak od září, až jak to počasí dovolí, většinou do konce měsíce října.

Areál tenisových kurtů je plně využíván chlapci i děvčaty. Tenis zde může hrát každý z ubytovaných, půjčujeme zdarma míčky i rakety. O údržbu těchto tenisových kurtů se starají pod dohledem zkušeného pedagoga (tělocvikáře) všichni, kdo tyto tenisové kurty navštěvují.

Svým posláním tato hra přispívá k utváření kompetencí trávení volného času, k utváření zdravého životního stylu a k socializaci každého jedince.

Stolní tenis

Stolní tenis v našem domově je také volnočasovou aktivitou. Tato hra je velice oblíbena u chlapců i u dívek. Každoročně je v zimním období ubytovanými žáky a studenty organizován turnaj ve stolním tenise, kterého se zúčastňuje poměrně velký počet zájemců. Všichni zúčastnění při předávání cen vítězům obdrží malou pozornost za účast.

Velice důležitý přínos z hlediska výchovného působení a ovlivňování volného času spatřuji v tom, že si celý turnaj připravují a vyhodnocují zástupci z řad ubytovaných žáků a studentů sami. Vychovatelé působí pouze jako rádci a pomocníci při řešení případných komplikací.

Napomáháme touto činností k utváření kompetencí k řešení problémů, aktivnímu přístupu k životu, komunikativním kompetencím a v neposlední řadě ke kompetenci trávení volného času. Ukázka stolního tenisu – příloha č. 21.

Výpočetní technika

Je jednou z dalších nabízených volnočasových aktivit v našem domově mládeže. Díky vzájemnému propojení Vyšší odborné školy a Střední průmyslové školy s domovem mládeže je nám umožněno po 2 dny v týdnu bezplatně využívat moderně vybavenou počítačovou učebnu školy.

Naši ubytovaní žáci a studenti, kteří nevlastní počítač nebo si jej nemohou přivést do domova mládeže, tak mají možnost bezplatně využívat připojení na internet. Počítače jsou určeny pouze ke studijním účelům popřípadě ke komunikaci s rodinnými

příslušníky. Vychovatel zde zajišťuje namátkový dozor a kontroluje, aby nedocházelo k poškození přístrojů.

Možnost využívání této počítačové učebny se těší mezi ubytovanými velké oblibě, což u dnešní mládeže není žádné překvapující zjištění. Počítačová technika je jistě velkým zdrojem poskytování informací, bohužel však nejen v kladném slova smyslu. Je nutné dohlédnout, jakým způsobem je naší mládeží využívána.

Ukázka počítačové učebny – přílohy č. 22, 23.

2.3.2 Metodika dotazníkového šetření v domově mládeže

K pedagogickému průzkumu zájmové činnosti v domově mládeže jsem zvolila formu anonymního dotazníkového šetření, kde tázaný respondent uvedl pouze svůj věk a pohlaví. Hodnocení uvedené zájmové činnosti bylo stejné jako hodnocení ve škole – od 1 do 5, kde 1 znamená nejlepší hodnocení a 5 je výsledek nejhorší. Tento systém jsem zvolila z toho důvodu, že je našim žákům a studentům nejbližší. Denně jsou tímto způsobem klasifikováni ve škole a dokáží si snadno způsob takového hodnocení představit ve svém myšlení.

V dotazníku jsem se snažila tázaným žákům a studentům srozumitelně ke každému číslu v hodnocení napsat, co se pod jeho významem skrývá. Tento postup a zvolená metoda průzkumu se osvědčily. Průzkum proběhl poměrně rychle a jeho zpracování bylo pro mne vyhovující a přehledné. V závěrečné části dotazníku byla položena otázka, na kterou mohl každý respondent odpovědět a uvést případné návrhy vedoucí ke zlepšení dosavadního stavu zájmové činnosti v domově mládeže.

Dotazníky rozdaly vychovatelky v 16.00 hod. všem přítomným a ochotným žákům a studentům v jednotlivých výchovných skupinách. V 21.00hod. téhož dne jsem si osobně dotazníky od ubytovaných vybrala.

Stejným způsobem bylo provedeno dotazníkové šetření při zjišťování hodnocení zájmové činnosti v domově mládeže vychovatelkami. Dotazníky jsem rozdala všem přítomným vychovatelkám a téhož dne mi je vyplněné jednotlivě odevzdaly. Pouze vychovatelka, která vykonávala tohoto dne ranní službu, mi dotazník vyplnila a odevzdala následující den. Ukázky vyplněných dotazníků viz přílohy s. 56, 57, 58, 59, 60.

Vzor dotazníkového šetření:

věk-

pohlaví-

Zájmová činnost v DM – hodnocení

hodnotíte stejně jako ve škole-1, 2, 3,4, 5

1-skvělý kroužek či zájmová činnost

2-je dobrý, zúčastňuji se

3-vím o něm,ale nenavštěvuji,přesto jeho činnost považuji za chvályhodnou

4-činnost není dostatečná

5-vůbec o něm nevím

kroužek dramatický

kroužek polytechnický (rukodělný)

sportovní hry

knihovna

posilovna

tenisové kurty

stolní tenis

využívání učebny PC ve škole

Co by bylo vhodné v rámci zájmové činnosti v domově ubytovaným nabídnout?

2.3.3 Metodika zpracování zjištěných údajů

Součty výsledků klasifikovaného hodnocení zájmových činností uvedených v dotazníkovém šetření byly zapsány do přehledných tabulek. Údaje byly zpracovány, vyhodnoceny a pro lepší názornost porovnání graficky vyobrazeny.

Jelikož v hodnocení systémem známkování získává nejlépe hodnocená zájmová činnost nejnižší číselnou hodnotu a v grafickém zobrazení se jeví na nejnižším stupni hodnocení, rozhodla jsem se tento způsob hodnocení pro lepší názornost převést na bodový systém.

Převod hodnocení formou klasifikace na bodový systém:

Hodnocení způsobem klasifikace 1 = 5 bodů

1 = 4 body

2 = 3 body

3 = 2 body

4 = 1 bod

Výsledek bodového hodnocení jsem pak taktéž zobrazila v grafické podobě. Je přirozené, aby na nejvyšším stupni hodnocení byla zájmová činnost, která je dotazovanými hodnocena nejlépe.

2.3.4 Metodika zpracování celkového hodnocení dotazovaných žáků a studentů

Z celkového součtu klasifikovaného hodnocení jednotlivých zájmových činností všemi věkovými skupinami respondentů jsem určila pořadí jejich oblíbenosti. Navíc jsem vypočítala průměrnou výslednou známku jednotlivých hodnocených zájmových činností (tabulka č. 1). Z těchto údajů jsem získala výslednou průměrnou klasifikační hodnotu zájmové činnosti v domově mládeže. Tímto způsobem vyhodnocení je nejlépe čitelné, jak je vnímána zájmová činnost v domově mládeže ubytovanými žáky a studenty. Klasifikované hodnocení zájmové činnosti jsem převedla pro lepší názornost na hodnocení bodové a graficky znázornila.

2.3.5 Metodika zpracování celkového hodnocení vychovatelů

Podobným způsobem jsem postupovala při zpracování výsledného hodnocení zájmové činnosti u vychovatelů. Z klasifikace hodnocené zájmové činnosti jsem určila pořadí umístění a to jsem v závěrečné části práce porovnávala se zjištěnými údaji dotazovaných žáků a studentů a odůvodnila případné názorové neshody. Již jsem však nezjišťovala výslednou průměrnou známku celkového hodnocení zájmové činnosti u vychovatelů, neboť to nebylo cílem mého akčního průzkumu. Také jsem již nepřeváděla výsledky klasifikovaného hodnocení na bodový systém hodnocení z toho důvodu, že hodnocení nízkým počtem vychovatelů je dosti přehledný.

2.3.6 Metodika zpracování hodnocení dívek a u chlapců

Při zpracování hodnocení dívek a hodnocení chlapců jsem zapisovala klasifikaci hodnocených zájmových činností u těchto dvou skupin a zapsané hodnoty graficky vyjádřila. Grafické znázornění mi jasně ukázalo rozdílnost či shodu názorů těchto dvou dotazovaných skupin na hodnocenou zájmovou činnost.

2.3.7 Metodika srovnání umístění zájmových činností dle jednotlivých věkových kategorií

Výsledná pořadí v hodnocení zájmové činnosti zjištěná z předchozích šetření jsem zapsala do tabulky rozdělené na jednotlivé věkové kategorie a graficky znázornila. Z výsledku grafického vyjádření byly čitelně znát rozdíly i shody v hodnocení zájmové činnosti.

V závěrečné části bakalářské práce jsem pak z tohoto zjištěného pořadí oblíbenosti vycházela v porovnání výsledků dotazníkového šetření u jednotlivých dotazovaných skupin, jejich analýze, odůvodnění a potvrzení či vyvrácení hypotetických názorů.

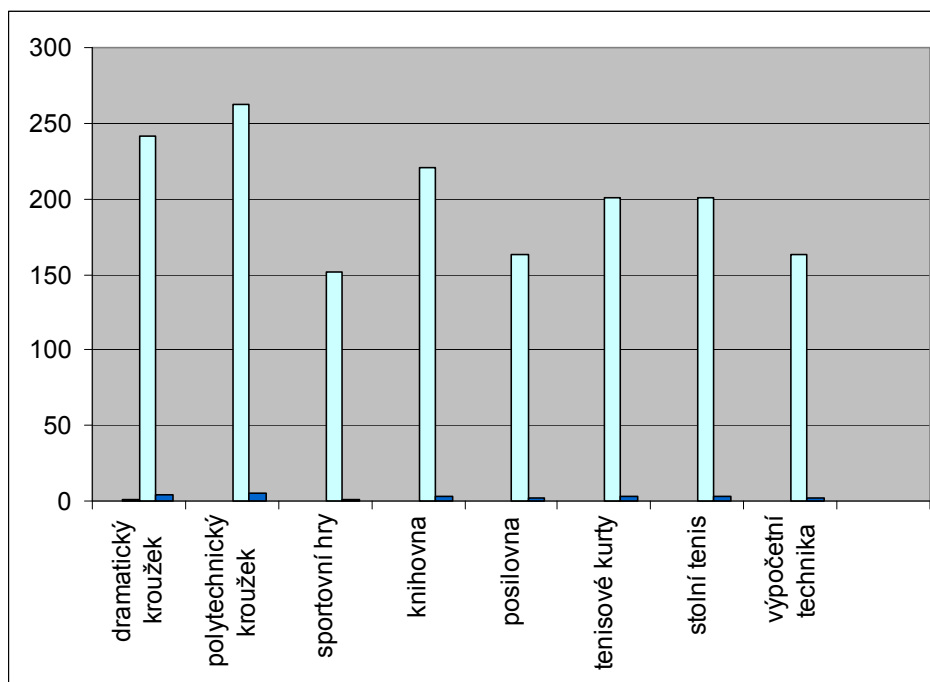
2.4 Výsledky práce a jejich hodnocení

2.4.1 Výsledky dotazníkového šetření uskutečněného u žáků a studentů

Tabulka č. 1

HODNOCENÍ ZÁJMOVÉ ČINNOSTI V DM VŠEMI DOTAZOVANÝMI		
název zájmové činnosti	celkový součet hodnocení	průměrná výsledná známka
dramatický kroužek	241	4
polytechnický kroužek	262	4
sportovní hry	152	2
knihovna	221	3
posilovna	163	2
tenisové kurty	201	3
stolní tenis	201	3
výpočetní technika	163	2

Grafické znázornění tabulky č. 1

Zjištěné výsledky:

Pořadí umístění zájmové činnosti dle zpracovaných údajů z tabulky č. 1 a jejího grafického znázornění:

1. místo (nejlepší hodnocení) – kroužek sportovních her
2. místo – posilovna a výpočetní technika
3. místo – tenisové kurty a stolní tenis
4. místo – knihovna
5. místo – dramatický kroužek
6. místo – kroužek polytechnický

Výpočet průměrné výsledné klasifikace zájmové činnosti v domově mládeže vycházející ze zjištěných údajů uvedených v tabulce č. 1:

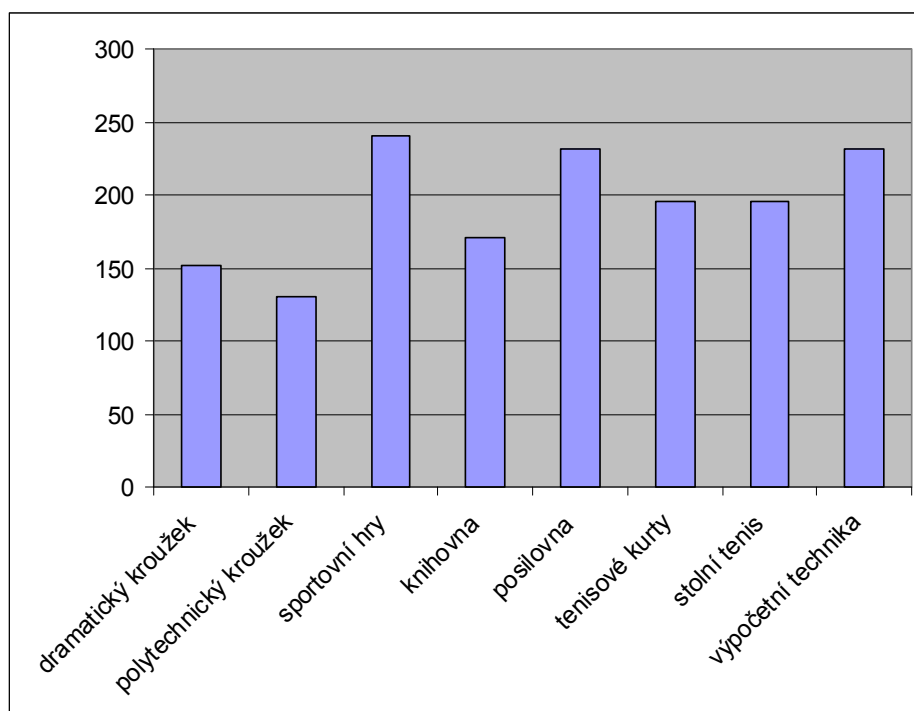
Součet výsledných průměrných známek klasifikovaného hodnocení je 23. Výpočet průměrné známky hodnocení všemi dotazovanými žáky a studenty = $23:8$ **Zjištěný výsledek po zaokrouhlení je známka 3.**

Pro lepší názornost zobrazení zjištění z tabulky č. 1 jsem v tabulce č. 2 převedla hodnocení formou klasifikace na bodové hodnocení a zobrazila jeho grafické znázornění.

Tabulka č. 2

SOUČET BODOVÉHO HODNOCENÍ DOTAZOVANÝCH ŽÁKŮ A STUDENTŮ	
název zájmové činnosti	počet bodů
dramatický kroužek	152
polytechnický kroužek	130
sportovní hry	240
knihovna	171
posilovna	231
tenisové kurty	195
stolní tenis	195
výpočetní technika	231

Grafické znázornění tabulky č. 2

Z grafického znázornění bodového hodnocení je vidět značný rozdíl mezi nejlépe hodnocenou zájmovou činností a zájmovou činností, která se umístila na posledním místě. Je to rozdíl více než 100 bodů.

V celkovém hodnocení se nejlépe jeví veškeré sportovní aktivity nabízené ubytovaným v domově mládeže a výpočetní technika.

Knihovna zaujala v celkovém hodnocení pozici horšího středu.

Nejhorší hodnocení se projevilo u kroužků dramatického a polytechnického. Tam byl rozdíl v hodnocení pouhých 22 bodů.

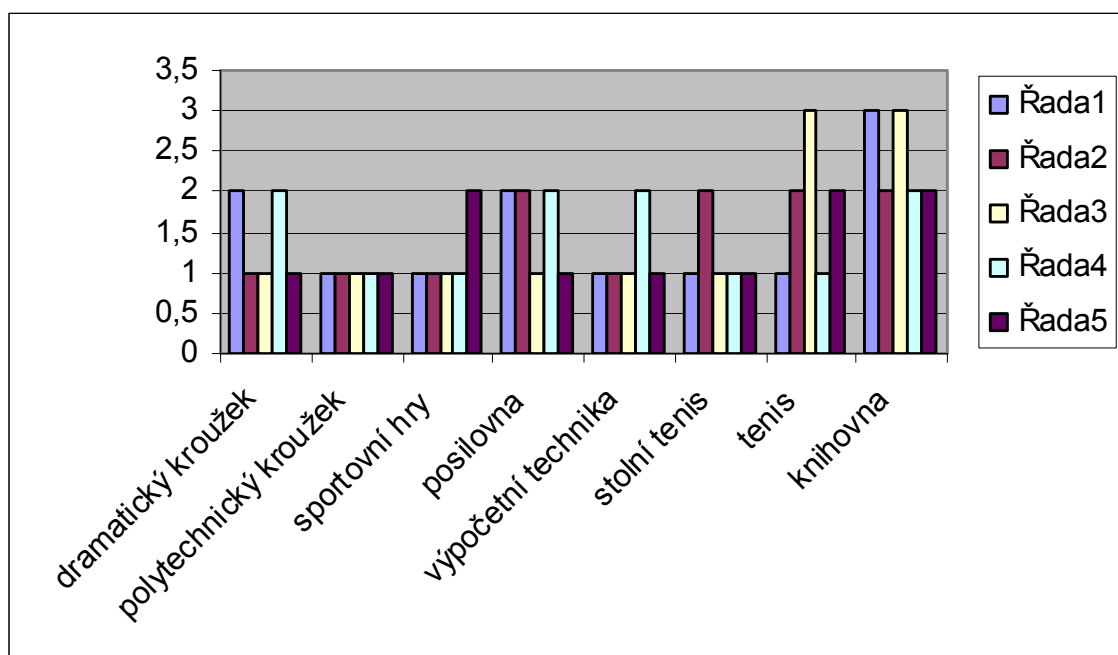
Z celkového hodnocení zájmové činnosti v domově mládeže dotazovanými žáky a studenty je zřejmé, že nabízená zájmová činnost v domově mládeže je na dobré úrovni. Neznamená to však, že není co zlepšovat.

2.4.2 Výsledky dotazníkového šetření u vychovatelů

Tabulka č. 3

Klasifikované hodnocení zájmové činnosti – vychovatelé					
dramatický kroužek	2	1	1	2	1
polytechnický kroužek	1	1	1	1	1
sportovní hry	1	1	1	1	2
posilovna	2	2	1	2	1
výpočetní technika	1	1	1	2	1
stolní tenis	1	2	1	1	1
tenis	1	2	3	1	2
knihovna	3	2	3	2	2

Grafické znázornění tabulky č. 3

Zjištěné výsledky:

Vychovateli je celkově hodnocena zájmová činnost velice kladně, nejčastěji se objevuje známka 1.

Výsledné pořadí hodnocení zájmové činnosti vychovateli:

1. místo – polytechnický kroužek
2. místo – sportovní hry, výpočetní technika, stolní tenis
3. místo – dramatický kroužek
4. místo – posilovna
5. místo – tenisové kurty
6. místo – knihovna

Z výsledků šetření u vychovatelů vidíme značně rozdílný pohled na zájmovou činnost v domově mládeže, než tomu bylo u dotazovaných žáků a studentů. Polytechnický kroužek je hodnocen zcela jednoznačně jako kroužek s nejlepší úrovní činnosti, na místo poslední se dostala knihovna, kterou podle názoru vychovatelů navštěvují ubytovaní minimálně.

Druhé místo zaujaly aktivity, které patří k nejmasověji navštěvovaným, u ubytovaných se těší značné oblibě.

Dramatický kroužek je vychovateli hodnocen také pozitivně, jeho činnost je náročná na přípravu, vystoupení je sice jen jednou v roce, ale pokaždé se setkává s velkým ohlasem. Vychovatelé oceňují především výchovné poslání tohoto kroužku.

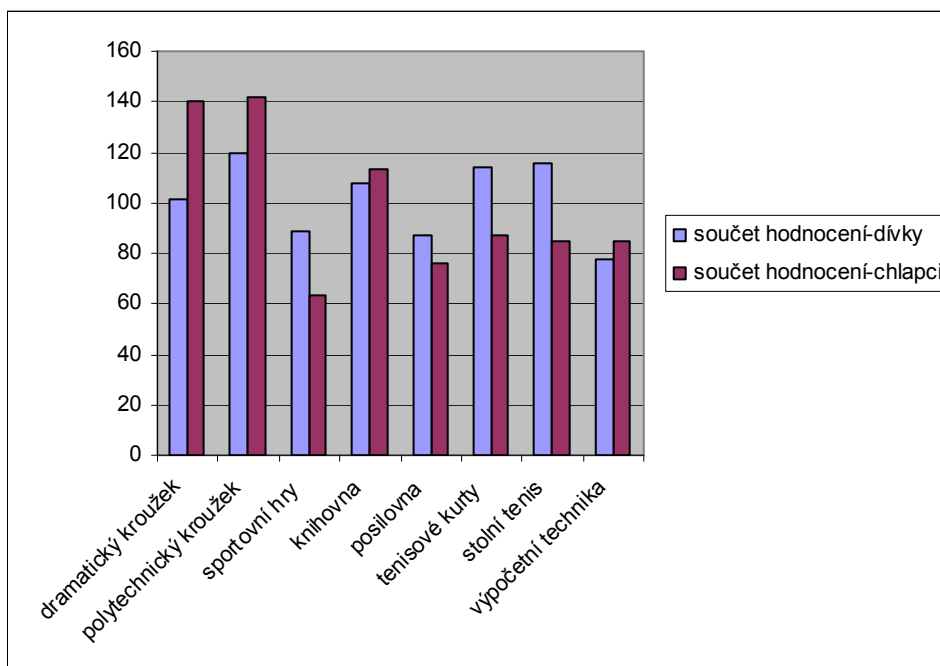
Posilovna i tenisové kurty z pohledu vychovatelů nezaujímají nijak zvlášť významné postavení, přestože je ubytovaní rádi navštěvují. Tenisové kurty jsou navíc omezeny povětrnostními podmínkami a ročním obdobím.

2.4.3 Výsledky dotazníkového šetření u dívek a u chlapců

Tabulka č. 4

HODMOCENÍ ZÁJMOVÉ ČINNOSTI V DM – dívky, chlapci		
název zájmové činnosti	součet hodnocení- dívky	součet hodnocení- chlapci
dramatický kroužek	101	140
polytechnický kroužek	120	142
sportovní hry	89	63
knihovna	108	113
posilovna	87	76
tenisové kurty	114	87
stolní tenis	116	85
výpočetní technika	78	85

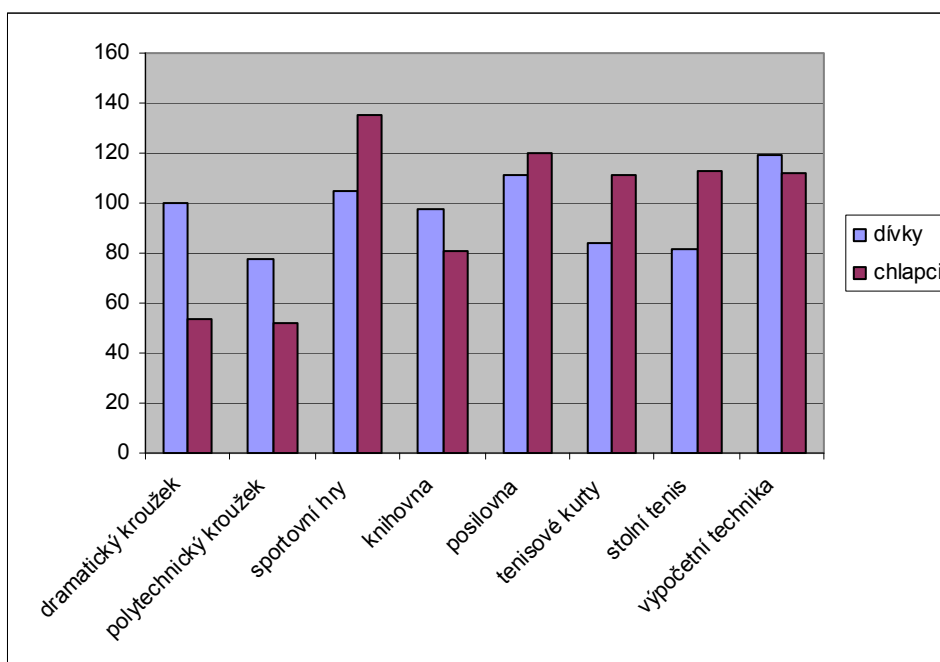
Grafické znázornění tabulky č. 4

Tabulka č. 5

SOUČET BODOVÉHO HODNOCENÍ – dívky, chlapci		
název zájmové činnosti	dívky	chlapci
dramatický kroužek	100	54
polytechnický kroužek	78	52
sportovní hry	105	135
knihovna	98	81
posilovna	111	120
tenisové kurty	84	111
stolní tenis	82	113
výpočetní technika	119	112

Grafické znázornění tabulky č. 5

Zjištěné výsledky:

Hodnocení dívek:

1. místo – výpočetní technika
2. místo – posilovna
3. místo – sportovní hry

4. místo – dramatický kroužek
5. místo – knihovna
6. místo – tenisové kurty
7. místo – stolní tenis
8. místo – polytechnický kroužek

Z celkového pohledu na grafické vyobrazení hodnocení zájmové činnosti dívkami je zřetelné, že zde nejsou tak velké rozdíly v hodnocení jednotlivých zájmových činností. Výsledné pořadí umístění hodnocené zájmové činnosti ukazuje, že nejoblíbenější zájmová činnost v domově mládeže pro dívky je výpočetní technika. Za ní následuje s nevelkým bodovým rozdílem posilovna a sportovní hry. Dramatický kroužek je děvčaty zařazena do středu hodnocení. Za ním následuje s nevelkým rozdílem hodnocení knihovna. Nepatrný rozdíl je také v hodnocení tenisových kurtů a stolního tenisu, za kterým se umístil jako poslední polytechnický kroužek. Rozdíl v hodnocení posledního a předposledního umístění nebyl velký.

Ze zjištěných výsledků hodnocení zájmové činnosti dívkami je zřejmé, že dívky využívají možnosti účasti ve všech nabízených zájmových činnostech v domově mládeže a jsou s jejich činností, bez výraznějších rozdílů v hodnocení, spokojeny.

Hodnocení chlapců:

1. místo – sportovní hry
2. místo – posilovna
3. místo – stolní tenis
4. místo – výpočetní technika
5. místo – tenisové kurty
6. místo – knihovna
7. místo – dramatický kroužek
8. místo – polytechnický kroužek

U chlapců je vidět velký rozdíl v hodnocení nejoblíbenější a nejméně oblíbené zájmové činnosti. Sportovní aktivity s výpočetní technikou výrazně zaujaly přední pozice v hodnocení. Knihovna se umístila před kroužky dramatickým a polytechnickým. Ty zaujaly dvě poslední místa v hodnocení chlapců s nepatrným vzájemným rozdílem

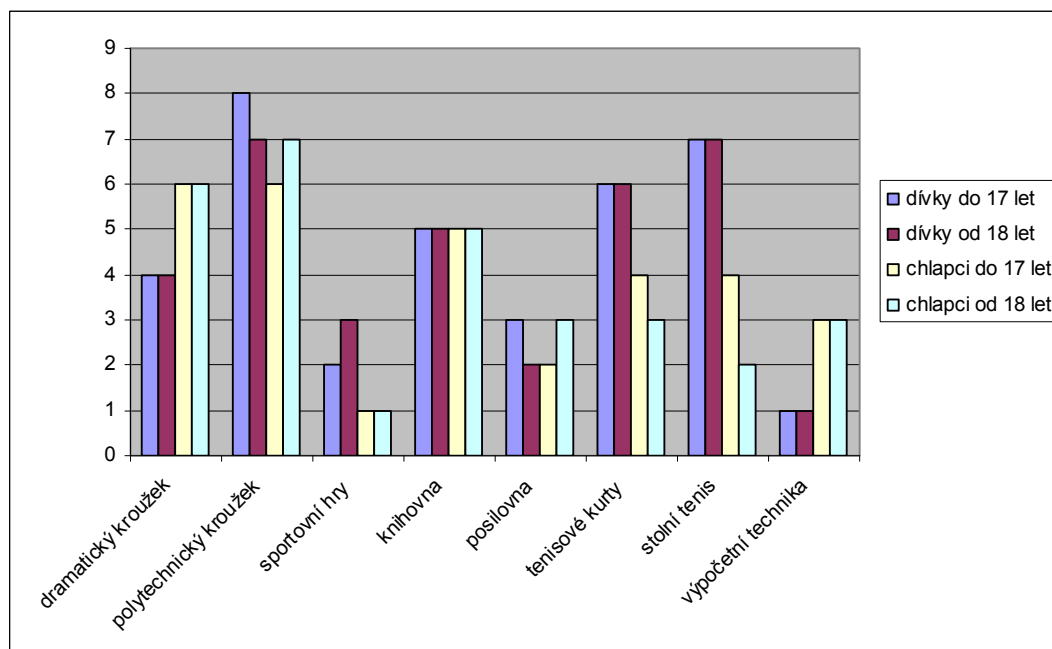
v bodovém hodnocení. Tyto dva zájmové kroužky se u chlapců neshledávají s velkým zájmem.

2.4.4 Srovnání umístění zájmových činností dle věkových kategorií

Tabulka č. 6

POŘADÍ UMÍSĚNÍ ZÁJMOVÝCH ČINNOSTÍ – dle věkového rozdělení				
název zájmové činnosti	dívky do 17 let	dívky od 18 let	chlapci do 17 let	chlapci od 18 let
dramatický kroužek	4	4	6	6
polytechnický kroužek	8	7	6	7
sportovní hry	2	3	1	1
knihovna	5	5	5	5
posilovna	3	2	2	3
tenisové kurty	6	6	4	3
stolní tenis	7	7	4	2
výpočetní technika	1	1	3	3

Grafické znázornění tabulky č. 6

Zjištěné výsledky:

Dívky

Rozdíl hodnocení zájmové činnosti dle věkových kategorií u dívek se projevil pouze v hodnocení polytechnického kroužku, sportovních her a posilovny. V hodnocení ostatní zájmové činnosti se projevila shoda názoru obou věkových skupin.

Chlapci

Rozdíl v hodnocení zájmové činnosti dle věkových kategorií u chlapců se nejvíce projevil u stolního tenisu. Dále pak v hodnocení polytechnického kroužku, posilovny a tenisových kurtů. U ostatní hodnocené zájmové činnosti se projevila shoda. Názorová rozdílnost je u chlapců však větší než tomu bylo u dívek.

Dívky – chlapci

Rozdíl v hodnocení zájmové činnosti mezi dívkami a chlapci se projevuje u každé zájmové činnosti s výjimkou hodnocení knihovny. Největší rozdíl v hodnocení je u stolního tenisu a tenisových kurtů. Spolu se sportovními hrami se jedná o zájmovou činnost, která se těší největší oblibě u chlapců. Rozdíl je také patrný v hodnocení výpočetní techniky a dramatického kroužku, které jsou hodnoceny lépe dívkami.

Z celkového pohledu na grafické znázornění pořadí umístění hodnocené zájmové činnosti dle věkových kategorií je zřejmé, že největší rozdíl se projevuje mezi dotazovanými s rozdělením na dívky a chlapce. Věkové rozdělení skupiny dívek či skupiny chlapců nevykazuje podstatnou názorovou neshodu.

2.4.5 Srovnání výsledků dotazníkového šetření a hypotéz

H1 – Předpoklad, že nejlepší hodnocení dosáhnou zájmové činnosti sportovní hry a výpočetní technika se mi v dotazníkovém průzkumu u žáků a studentů potvrdil. Toto zjištění jsem předpokládala správně z toho důvodu, že právě tyto zájmové činnosti jsou ubytovanými nejvíce navštěvovány. Sportovní hry navštěvují převážně chlapci, tělocvičnu máme ve škole rezervovanou po celý školní rok po 3 dny v týdnu na 2 hodiny. Výpočetní technika je hojně využívána dívkami i chlapci. Učebnu výpočetní techniky můžeme využívat každé úterý a čtvrtek.

Na poslední místo však dotazovaní žáci a studenti nezařadili knihovnu, ale kroužek polytechnický. Zde jsem se ve své hypotéze zmýlila. Přitom knihovnu ubytovaní žáci a studenti v domově mládeže navštěvují velice málo. Činnost polytechnického kroužku je z mého pohledu pestrá a přínosná svým působením pro celý domov mládeže. Důvodů špatného hodnocení polytechnického kroužku může být několik:

1. Neaktuální název tohoto kroužku, většině ubytovaných nic neříkající
2. Kroužek vykazuje svoji činnost většinou tematicky zaměřenou, neschází se každý týden a pravidelně se ho zúčastňuje pouze 12 dívek
3. Malá propagace jeho činnosti. Ubytovaní mnohdy ani nevědí, že výzdoba či výrobky jsou právě výsledkem činnosti tohoto zájmového kroužku.

Předpoklad výsledného hodnocení zájmové činnosti v domově mládeže jako dobrý se mi v dotazníkovém šetření potvrdil. Dotazovaní žáci a studenti jej ohodnotili známkou 3.

H2 – Předpoklad, že názory vychovatelů se v hodnocení zájmové činnosti v domově mládeže nebudou navzájem výrazně odlišovat, byl z výsledků dotazníkového šetření potvrzen. Také předpoklad značné rozdílnosti v hodnocení vychovatelů a dotazovaných žáků a studentů byl správný.

Vychovatelé hodnotili zájmovou činnost z pohledu výchovného poslání a z hlediska náročnosti přípravy a organizace vedení jednotlivých zájmových činností. Proto jednoznačně umístili na první pozici v hodnocení kroužek polytechnický, jehož činnost všichni vychovatelé oceňují a vidí jeho široký rozsah působení.

Knihovna se v hodnocení vychovatelů ocitla na místě posledním z toho důvodu, že ji žáci téměř vůbec nenavštěvují. Zájem o četbu knih je v dnešní době u naší mládeže téměř nulový. Proto je překvapivé zjištění, že dotazovaní knihovnu řadí na pozici 5. místa. Je to zřejmě způsobeno tím, že dotazovaní žáci a studenti si uvědomují důležitost a poslání četby knih, přestože čtou velice málo. Jiné vysvětlení pro toto zjištění nemám.

Rozdílnost v hodnocení vychovatelů a dotazovaných žáků a studentů je způsobena jiným úhlem pohledu na zájmovou činnost v domově mládeže.

H3 – Předpoklad rozdílného hodnocení zájmové činnosti v domově mládeže v hodnocení dívek a chlapců se plně potvrdil. Dívky sice hodnotily činnost polytechnického a dramatického kroužku lepší klasifikací než chlapci, v celkovém součtu však i u dívek zaujal tento kroužek místo poslední. Dramatický kroužek dopadl o něco lépe, umístil se jako předposlední. Tento výsledek dotazníkového šetření považuji za velice důležitý pro další organizaci a plánování zájmové činnosti v domově mládeže.

Dotazníkové šetření potvrdilo, že chlapci upřednostňují zájmové činnosti zaměřené na sportovní vyžití. V tomto věku je to u chlapců zcela přirozený jev. Jsem však mile překvapena, že výpočetní technika se umístila v hodnocení chlapců až na místě 4. Tento výsledek jsem nepředpokládala, chlapci podle mne u počítačů tráví velké procento svého volného času.

H4 – Předpoklad, že se projeví rozdílnost v hodnocení zájmové činnosti také u jednotlivých věkových kategorií, se potvrdil jen částečně. Z dotazníkového šetření jsem zjistila, že se věkové skupiny stejného pohlaví ve svých názorech na zájmovou činnost většinou shodují. Rozdíl se projevuje v hodnocení rozděleném na dívky a chlapce. Zajímavý výsledek se však objevil v hodnocení polytechnického kroužku u dívek, kdy starší dívky hodnotily činnost tohoto kroužku lépe, než mladší věková kategorie. Toto zjištění je zřejmě způsobeno tím, že dívky, které v domově mládeže pobývají delší čas, vnímají činnost tohoto kroužku pozitivněji.

Chlapci se rozcházejí výrazněji v hodnocení stolního tenisu. Starší věková skupina chlapců jej umístila o dva stupně v celkovém hodnocení lépe, než mladší věková kategorie chlapců.

Jinak se žádné výrazné rozdíly v hodnocení zájmových činností s rozdělením na věkové kategorie neprojevily.

2.4.6 Vyhodnocení závěrečné otázky z dotazníkového šetření

Na otázku, položenou v závěrečné části dotazníku: „Co by bylo vhodné v rámci zájmové činnosti v domově mládeže ubytovaným nabídnout?“, většina respondentů vůbec neodpověděla. V několika případech se dotazovaní vyjadřovali, že by bylo dobré navštěvovat plavecký bazén na náklady domova mládeže. To nám však finanční situace prozatím nedovoluje. Také se zde objevilo několik požadavků z řad chlapců, že by bylo

vhodné navštěvovat v rámci sportovních her tělocvičnu i v pondělí. Tento požadavek je prozatím nemožné splnit z toho důvodu, že z hlediska zajištění pedagogického dozoru by to byl vážný problém. Objevil se zde také požadavek lepšího vybavení posilovny. Tento problém je ve fázi jednání s vedením školy a věřím, že se nám podaří alespoň v tomto bodě vyhovět našim ubytovaným žákům a studentům.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo zjištění, jak jsou žáci a studenti ubytovaní v našem domově mládeže spokojeni se současnou nabídkou zájmové činnosti. Co bychom měli v této oblasti zlepšit, v čem pokračovat, jakým směrem zájmovou činnost v domově mládeže směřovat do budoucna, aby byla i nadále lákavou nabídkou využití volného času a vedla k jeho plnohodnotnému prožití.

Pokud mohu vycházet ze zjištěných výsledků uskutečněného akčního průzkumu hodnocení zájmové činnosti, velice dobře jsou vnímány ubytovanými veškeré sportovní aktivity a výpočetní technika. Bylo by dobré udržet sportovní činnost u chlapců na tak dobré úrovni jako dosud. Zaměřit se ale na sportovní vyžití dívek. Starší děvčata upřednostňují cvičení v posilovně, zde bude příznivě působit pořízení požadovaného posilovacího stroje.

V oblasti výpočetní techniky náš domov mládeže nabízí skvělé možnosti. Ubytování mají možnost využívat moderně vybavenou počítačovou učebnu a také mohou používat ke studiu vlastní počítače, jejichž možnost připojení do počítačové sítě je v každém ubytovacím pokoji. V oblasti využití možnosti volnočasové aktivity výpočetní techniky je ze strany ubytovaných zřejmá z výsledků průzkumu spokojenost.

Jsem také spokojena s výsledným hodnocením knihovny, kde jsem nepředpokládala příliš dobré umístění. Nevím jistě, jak si tento celkem příznivý výsledek vysvětlit. Já i ostatní vychovatelky vidíme, že knihovnu naši ubytovaní téměř nenavštěvují. To se projevilo také v hodnocení vychovatelů, kde činnost knihovny byla ohodnocena nejhorší klasifikací. Ukázalo se, že mé pochyby o další činnosti knihovny nebyly zcela správné a že zrušení její činnosti v domově mládeže by nebylo správným krokem.

Dramatický kroužek je v celkovém hodnocení na předposledním místě. Domnívám se, že je to způsobeno poměrně malou členskou základnou. Činnost tohoto kroužku a příprava divadelního vystoupení je časově náročnější než příprava sportovních akcí, možná i tento fakt ovlivnil výsledek v celkovém hodnocení. Bude důležité promyslet ve spolupráci se členy tohoto kroužku, jakým způsobem by měl dramatický kroužek svoji činnost mezi ubytovanými více propagovat a zviditelnit se. Příprava divadelního představení je náročná a mnohdy z důvodu výměny členů kroužku i neuskutečnitelná.

Bylo by možná vhodné zaměřit se na kratší pásma vystoupení vhodná pro středoškolskou mládež. Je to však otázka názoru, kterou budeme v rámci tohoto kroužku řešit.

Pozice polytechnického kroužku je asi nejpřekvapivější zjištění z celého průzkumu. Tak špatný výsledek jsem neočekávala a je otázkou, proč je v očích ubytovaných na tak špatné pozici. Vychovatelé naopak jeho činnost hodnotí nejlepší známkou.

Myslím, že jedním z důvodů by mohl být samotný název kroužku, pod nímž si většina ubytovaných (především chlapců) nic konkrétního nepředstaví. Přitom činnost tohoto zájmového kroužku je nesmírně bohatá a přínosná.

Je to téma k diskusi v Domovní radě, což je žákovský parlament v domově mládeže, kde jsou účastní zástupci z jednotlivých výchovných skupin. Chtěla bych slyšet názor našich žáků a studentů na tento problém, jejich návrhy na zlepšení pozice tohoto zájmového kroužku. Nemyslím, že by trvali na zrušení činnosti polytechnického kroužku v domově mládeže, že by jeho činnost považovali za zbytečnou. Problém je zřejmě v tom, že vlastně ani nevědí, co všechno polytechnický kroužek v domově mládeže podniká a zajišťuje. Samozřejmě se k problematice vyjádří i vychovatelky, i od nich bych ráda slyšela, jak situaci řešit.

Tuto problematiku je nutné vyřešit do konce tohoto školního roku, aby bylo možné při přípravě plánu zájmové činnosti v domově mládeže pro příští školní rok vycházet z vyvozených závěrů a dohodnutých opatření ke zlepšení situace v oblasti zájmové činnosti v domově mládeže.

Nikdo z dotazovaných žáků a studentů nevedl v dotazníkovém šetření vážné připomínky či nespokojenost s nynějšími nabízenými volnočasovými aktivitami. Budu mít na paměti návrh na umožnění bezplatného vstupu do plaveckého bazénu, který se nachází v blízkosti našeho domova mládeže. Tuto možnost využití volného času považuji za vhodnou a zdraví prospěšnou. Z nedostatku finančních prostředků však bezplatný vstup do bazénu pro naše ubytované zůstává pouhým přáním nás všech.

Také požadavek častější organizace zájezdů na divadelní představení je ovlivněn našimi finančními možnostmi, které však nejsou nijak příznivé.

Bylo by možné řešit tuto situaci formou sponzorských darů. V dnešní době je ale problém v menším městě vhodného sponzora nalézt. Možná, když všichni, kdo v domově mládeže žijeme a pracujeme, spojíme své síly, tak i tento problém vyřešíme ke spokojenosti nás všech. A o tom to je.

POUŽITÉ INFORMAČNÍ ZDROJE

Tištěné

- ČÁP, J. *Psychologie výchovy a vyučování*. Praha, 1993. ISBN80-7066-534-3
- ČÁP, J., MAREŠ, J. *Psychologie pro učitele*. 1. vydání. Praha: Portál, 2001. ISBN80-7178-463-X
- HÁJEK, B., HOFBAUER, B., PÁVKOVÁ, J. *Pedagogické ovlivňování volného času*. Portál, s.r.o, Praha 2008
- HELUS, Z. *Osobnost a její vývoj*. Praha-UK, 2009. 2. přepracované vydání. ISBN978-80-7290-396-2
- MATĚJÍČEK, Z. *Po dobrém, nebo po zlém?* Portál, 1994. ISBN80-8582-00-3
- NAKONEČNÝ, M. *Psychologie osobnosti*. ACADEMIA, 1995. ISBN80-200-0628-1
- PÁVKOVÁ, J., HÁJEK, B., HOFBAUER, B., HRDLIČKOVÁ, V., PAVLÍKOVÁ, A. *Pedagogika volného času*. 1. vydání. Praha: Portál, 1999. ISBN80-7178-295-5
- ŘÍČAN, P. *Cesta životem*. Praha: Portál, 2004. 2. přepracované vydání. ISBN80-7178-829-5
- VÁGNEROVÁ, J. *Vývojová psychologie*. 1. vydání. Praha: Portál, 2000. ISBN80-717-308-0
- VÁŽANSKÝ, M. *Volný čas a pedagogika zážitku*. Masarykova univerzita, Brno, 1992. ISBN80-210-0428-2
- Vyhláška MŠMT č. 108 ze dne 22. února 2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

PŘÍLOHY

Seznam příloh

- Příloha č. 1 – vzor dotazníkového šetření č. 1 (dívky do 17 let), s. 56
- Příloha č. 2 - vzor dotazníkového šetření č. 2 (dívky od 18 let), s. 57
- Příloha č. 3 - vzor dotazníkového šetření č. 3 (chlapci do 17 let), s. 58
- Příloha č. 4 - vzor dotazníkového šetření č. 4 (chlapci od 18 let), s. 59
- Příloha č. 5 - vzor dotazníkového šetření č. 5 (hodnocení – vychovatelé), s. 60
- Příloha č. 6 – obr. č. 1 (ukázka z činnosti dramatického kroužku – mikulášská nadílka),
s. 61
- Příloha č. 7 – obr. č. 2 (ukázka z činnosti pěveckého kroužku), s. 61
- Příloha č. 8 – obr. č. 3 (ukázka z činnosti dramatického kroužku – divadelní představení
pro ubytované), s. 62
- Příloha č. 9 – obr. č. 4 (ukázka z činnosti dramatického kroužku – divadelní představení
pro ubytované), s. 62
- Příloha č. 10 – obr. č. 5 (ukázka z činnosti polytechnického kroužku – novoročenka),
s. 63
- Příloha č. 11 – obr. č. 6 (ukázka z činnosti polytechnického kroužku – slaměné ozdoby),
s. 62
- Příloha č. 12 – obr. č. 7 (ukázka z činnosti polytechnického kroužku – pečení perníčků),
s. 63
- Příloha č. 13 – obr. č. 8 (ukázka z činnosti polytechnického kroužku – ozdoby na
vánoční strom), s. 64
- Příloha č. 14 – obr. č. 9 (ukázka z činnosti polytechnického kroužku – výroba
velikonočních kraslic), s. 65
- Příloha č. 15 – obr. č. 10 (ukázka z činnosti polytechnického kroužku – velikonoční
výzdoba), s. 65
- Příloha č. 16 – obr. č. 11 (ukázka z činnosti polytechnického kroužku – batika), s. 66

Příloha č. 17 – obr. č. 12 (ukázka z činnosti kroužku sportovních her), s. 66

Příloha č. 18 – obr. č. 13 (ukázka knihovny domova mládeže), s. 67

Příloha č. 19 – obr. č. 14 (posilovna domova mládeže – dívky), s. 67

Příloha č. 20 – obr. č. 15 (posilovna domova mládeže – chlapci), s. 68

Příloha č. 21 – obr. č. 16 (stolní tenis), s. 68

Příloha č. 22 – obr. č. 17 (ukázka učebny výpočetní techniky), s. 69

Příloha č. 23 – obr. č. 18 (ukázka z výpočetní techniky – práce ubytovaných na počítačích), s. 69

Příloha č. 24 – Přihláška k tématu závěrečné bakalářské práce, s. č. 70

Vzor dotazníkového šetření č. 1

věk-

pohlaví-

Zájmová činnost na DM - hodnocení

hodnotíte stejně jako ve škole -1, 2, 3,4, 5

1 - skvělý kroužek či zájmová činnost

2 - je dobrý, zúčastňuji se

3 - vím o něm ale nenavštěvuji, přesto jeho činnost považuji za chvályhodnou

4 - činnost není dostatečná

5 - vůbec o něm nevím

kroužek dramatický -

kroužek polytechnický (rukodělný) -

sportovní hry -

knihovna -

posilovna -

tenisové kurty -

stolní tenis -

využívání učebny PC ve škole -

Co by bylo vhodné v rámci zájmové činnosti na domově ubytovaným nabídnout?

Vzor dotazníkového šetření č. 2

věk- 18

pohlaví- ŽENA

Zájmová činnost na DM - hodnocení

hodnotíte stejně jako ve škole -1, 2, 3,4, 5

1 - skvělý kroužek či zájmová činnost

2 - je dobrý, zúčastňuji se

3 - vím o něm ale nenavštěvuji, přesto jeho činnost považuji za chvályhodnou

4 - činnost není dostatečná

5 - vůbec o něm nevím

kroužek dramatický - 2

kroužek polytechnický (rukodělný) - 2

sportovní hry - 3

knihovna - 3

posilovna - 2

tenisové kurty - 3

stolní tenis - 3

využívání učebny PC ve škole - 1

Co by bylo vhodné v rámci zájmové činnosti na domově ubytovaným nabídnout?

Vzor dotazníkového šetření č. 3

věk- 16

pohlaví- MUŽ

Zájmová činnost na DM - hodnocení

hodnotíte stejně jako ve škole -1, 2, 3,4, 5

1 - skvělý kroužek či zájmová činnost

2 - je dobrý, zúčastňuji se

3 - vím o něm ale nenavštěvuji, přesto jeho činnost považuji za chvályhodnou

4 - činnost není dostatečná

5 - vůbec o něm nevím

kroužek dramatický - 5

kroužek polytechnický (rukodělný) - 5

sportovní hry - 1

knihovna - 5

posilovna - 3

tenisové kurty - 3

stolní tenis - 2

využívání učebny PC ve škole - 2

Co by bylo vhodné v rámci zájmové činnosti na domově ubytovaným nabídnout?

karaoke

Vzor dotazníkového šetření č. 4

věk- 19

pohlaví- MUŽ

Zájmová činnost na DM - hodnocení

hodnotíte stejně jako ve škole -1, 2, 3,4, 5

1 - skvělý kroužek či zájmová činnost

2 - je dobrý, zúčastňuji se

3 - vím o něm ale nenavštěvuji, přesto jeho činnost považuji za chvályhodnou

4 - činnost není dostatečná

5 - vůbec o něm nevím

kroužek dramatický - 3

kroužek polytechnický (rukodělný) - 3

sportovní hry - 1

knihovna - 3

posilovna - 2

tenisové kurty - 2

stolní tenis - 3

využívání učebny PC ve škole - 3

Co by bylo vhodné v rámci zájmové činnosti na domově ubytovaným nabídnout?

ABY BYLY SPORT. HRY I V PONDĚLÍ.

Vzor dotazníkového šetření č. 5

vyučovatele!
věk- pohlaví-
Zájmová činnost na DM - hodnocení

hodnotíte stejně jako ve škole -1, 2, 3,4, 5

1 - skvělý kroužek či zájmová činnost

2 - je dobrý, zúčastňuji se

3 - vím o něm ale nenavštěvuji, přesto jeho činnost považuji za chvályhodnou

4 - činnost není dostatečná

5 - vůbec o něm nevím

kroužek dramatický -

kroužek polytechnický (rukodělný) -

sportovní hry -

knihovna -

posilovna -

tenisové kurty-

stolní tenis -

využívání učebny PC ve škole -

Co by bylo vhodné v rámci zájmové činnosti na domově ubytovaným nabídnout?

Obr. č. 1 – Ukázka z činnosti dramatického kroužku – mikulášská nadílka

Obr. č. 2 – Ukázka z činnosti pěveckého kroužku

Obr. č. 3 – Ukázka z činnosti dramatického kroužku – divadelní vystoupení pro ubytované

Obr. č. 4 – Ukázka z činnosti dramatického kroužku – divadelní vystoupení pro ubytované

Obrázek č. 5 – Ukázka z činnosti polytechnického kroužku – novoročenka

Obrázek č. 6 – Ukázka z činnosti polytechnického kroužku – slaměné ozdoby

Obrázek č. 7 – Ukázka z činnosti polytechnického kroužku – pečení perníčků

Obrázek č. 8 – Ukázka z činnosti polytechnického kroužku – ozdoby na vánoční strom

Obrázek č. 9 – Ukázka z činnosti polytechnického kroužku – výroba velikonočních kraslic

Obrázek č. 10 – Ukázka z činnosti polytechnického kroužku – velikonoční výzdoba

Obrázek č. 11 – Ukázka z činnosti polytechnického kroužku – batika

Obrázek č. 12 – Ukázka z činnosti kroužku sportovních her

Obrázek č 13 – Ukázka knihovny domova mládeže

Obrázek č. 14 – Posilovna domova mládeže – dívky

Obrázek č. 15 – Posilovna domova mládeže – chlapci

Obrázek č. 16 – Stolní tenis

Obrázek č. 17 – Ukázka učebny výpočetní techniky

Obrázek č. 18 – Ukázka z výpočetní techniky – práce ubytovaných na počítačích

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta - katedra školní a sociální pedagogiky

http://www.pedf.cuni.cz/~www_kped/index.html

Tel: ++420 2 21 900 189, Fax: ++420 2 21 900 188

PŘIHLÁŠKA K TÉMATU ZÁVĚREČNÉ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

STUDENT	
Typ studia:	Bakalářské kombinované studium
Obor studia:	Vychovatelství
Příjmení, jméno, titul:	MATEŘNOVÁ ZAJMÍZ
Adresa bydliště:	POVNÍČKA - HYNKOVEC 223 2342 NAD SAZIMOU 591 01
Kontaktní e-mail:	maternova@spz.zr.cz
Kontaktní telefon:	728 538 044

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE	
Téma bakalářské práce v českém jazyce:	ZAJMÍZOVÁ ČINNOST ŽÁKŮ A STUDENTŮ V DOMOVĚ HLADĚŽE
Téma bakalářské práce v anglickém jazyce:	LEISURE ACTIVITY OF PUPILS AND STUDENTS IN THE YOUTH HOME

	V Praze dne 10. 5. 2010
Podpis studenta:	Zajmíza Matěrnová

VEDOUCÍ ZÁVĚREČNÉ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
Příjmení, jméno, titul:	doc. Ing. Jiřina Vodařková, CSc.
Kontaktní e-mail:	jitka.vodarkova@pedf.cuni.cz
Kontaktní telefon:	224 900 - 133
Podpis vedoucího:	Jitka Vodařková